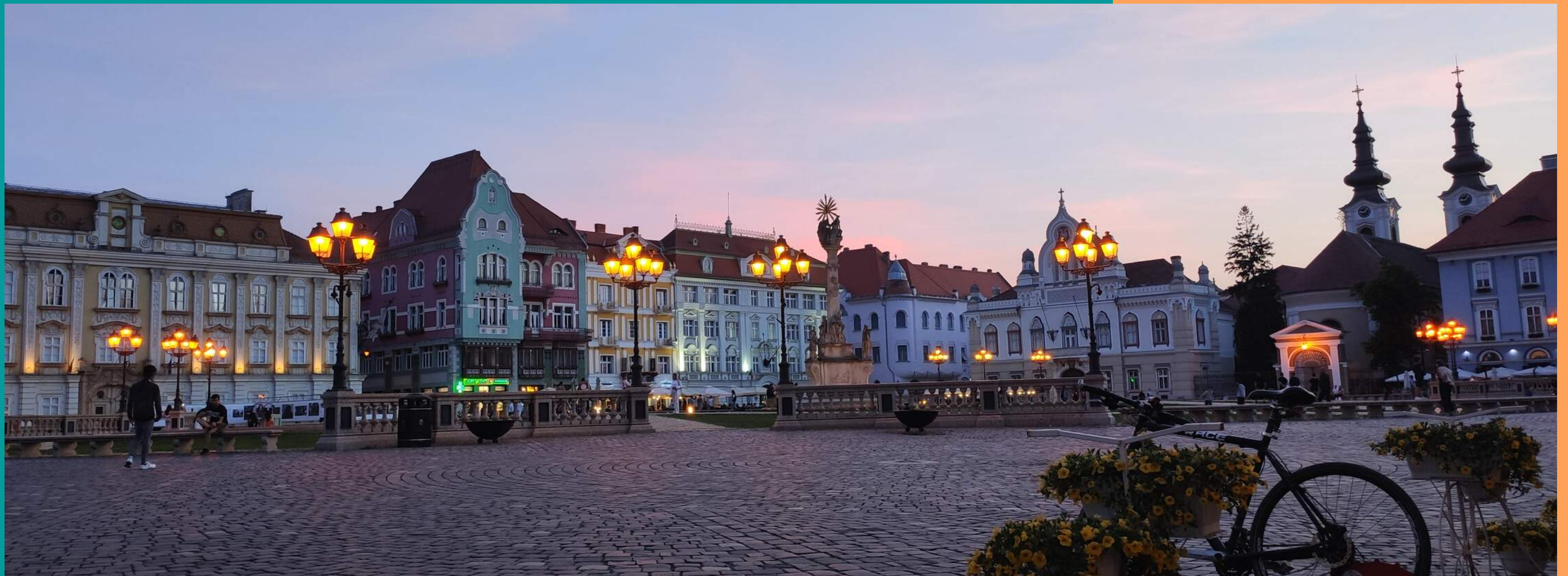

Ghid *subiectiv* de explorat TIMIȘOARA

 Zâmbet și sănătate
BLOG DESPRE STAREA DE BINE

Cine sunt

Sunt Andra Calenic, freelancer și creator de conținut. Lucrez pe cont propriu și fac texte pentru site-uri, social media, newslettere și broșuri, pentru diferiți clienți.

Scriu pe blogul personal www.zambetsisanatate.ro din 2011 și când nu sunt la laptop îmi place să alerg, să citesc romane thriller, să beau ceai și să descopăr locuri noi.

Acest ghid a fost realizat în martie 2023. Fotografiiile sunt făcute în perioada 2018-2023.

Textul, fotografiile, părerile și eventualele erori îmi aparțin.

Orașul se schimbă în permanență, așa că s-ar putea ca realitatea cu care ieși tu contact să difere de ceea ce am fotografiat sau am știut eu la un moment dat.

Nu am primit bani, bunuri sau alte beneficii pentru a include în ghid restaurante, magazine și alte locuri.

De ce un ghid subiectiv despre Timișoara?

Se fac aproape 3 ani de când spun mai des „Ceau!” decât „Bună!”, așa că m-am gândit să fac un rezumat al locurilor care mi s-au lipit de suflet în **Timișoara**, pentru că sunt pasionată de colțuri și detalii urbane, artă, istorie și povești.

Am fost inspirată și de faptul că în 2023 Timișoara este **Capitală Europeană a Culturii**, alături de orașele Veszprém din Ungaria și Elefsina din Grecia.

Acest ghid e scris din perspectiva unui om născut și crescut în cealaltă parte a țării, într-o regiune de asemenea multiculturală și cu o istorie neastâmpărată, unde s-au mâncat baclavale mai mult timp decât în Banat. Am explorat apoi Bucureștiul un deceniu și jumătate, iar în 2020 m-am mutat la Timișoara.

Remarcă, te rog, cuvântul **SUBIECTIV** din titlu. Ce o să citești și o să vezi în continuare nu are pretenția de a fi un ghid clasic sau complet; sunt multe alte locuri și experiențe de încercat în Timișoara – pe unele le am pe listă, iar despre altele nu am auzit (încă).

Am pus în ghid **locuri care îmi plac și pe care cred eu că merită să le ieși în considerare când vii în vizită în Timișoara**. Dacă locuiești aici, acest material e o invitație să privești mai atent orașul și poate chiar să te lași surprins.

Ghidul de față nu e o enciclopedie, ci o **invitație la prezență și curiozitate față de ce e în jurul nostru**, E un "aperitiv" pentru a cunoaște Timișoara, un oraș ne-perfect, dar fermecător.

Eu sunt nerăbdătoare să descopăr în continuare Timișoara și comorile ei mai mult sau mai puțin celebre. **Sper ca prin aceste pagini să-ți fac și ție poftă de explorat.**

Cu drag,
Andra :)

www.zambetsisanatate.ro

Cuprins

- **Ce să vezi prin cartierele istorice** 4
 - Cetate 4
 - Fabric 12
 - Elisabetin 15
 - Iosefin 17
- **Bega și podurile** 19
- **Arta urbană** 20
- **Restaurante, cafenele & co** 24
- **Cărți, artă și bunătați** 27
- **Alergare și biciclete** 28
- **Utile** 29
- **"Încă în renovare?!"** 30

Harta vechii cetăți, în Piața Unirii

Pictură murală în Complexul Studentesc

Panoramă

Clădire pe o stradă de lângă Parcul Copiilor

Bega văzută de pe vaporetto

Ce să vezi prin cartierele istorice

Cetate, Fabric, Elisabetin, Iosefin. Încă mai confund uneori aceste cartiere, deși am tot participat la tururi ghidate, m-am plimbat, am fotografiat clădiri și am citit despre ele.

Opera și instalația "Pepiniera. 1306 plante pentru Timișoara"

Vedere spre Piața Victoriei (Palatul Lloyd) din Pepiniera

CETATE

Familiarizarea cu Timișoara a început pentru mine cu memorarea piețelor din Cetate, care mi-a dat ceva bătaie de cap. Cred că în fiecare oraș e o Piața Unirii, o Piața Victoriei sau măcar un bulevard ce amintește de fapte mărețe; Timișoara nu face excepție.

Pornind de la **Catedrala Mitropolitană Ortodoxă**, adică biserica înaltă, maro și cu acoperiș verde, se întinde **Piața Victoriei** – cea cu Revoluția din 1989. O vei mai găsi sub denumirea de Piața Operei și este plină de clădiri superbe - unele renovate, altele care așteaptă cumiți, înfășurate în bannere publicitare.

Pauză de admirat și fotografiat.

Până la finalul anului 2023 poți privi Piața Victoriei de la înălțime, din **Pepiniera**. **1306 plante pentru Timișoara**. Este o instalație cu mai multe niveluri, unde se află tot felul de plante, arbuști, flori. Se poate urca până în vârf, iar accesul este gratuit. Care-i scopul ei și de ce fix în Piața Victoriei? Uite [aici](#).

În capătul celălalt este Opera, căreia îi țin companie trei teatre: român, maghiar și german. Undeva în spate, se zbate să se facă văzut **Castelul Huniade**, în renovare de ani buni.

Un lucru pe care l-am remarcat din prima și care mi-a plăcut mult în Timișoara este **zona pietonală foarte generoasă din centru**.

😊 Centru și atât, da? Această pitorească parte din inima orașului, cu piațete și terase, este numită în limbajul comun „centru”, nu „centru vechi”, ca prin alte părți.

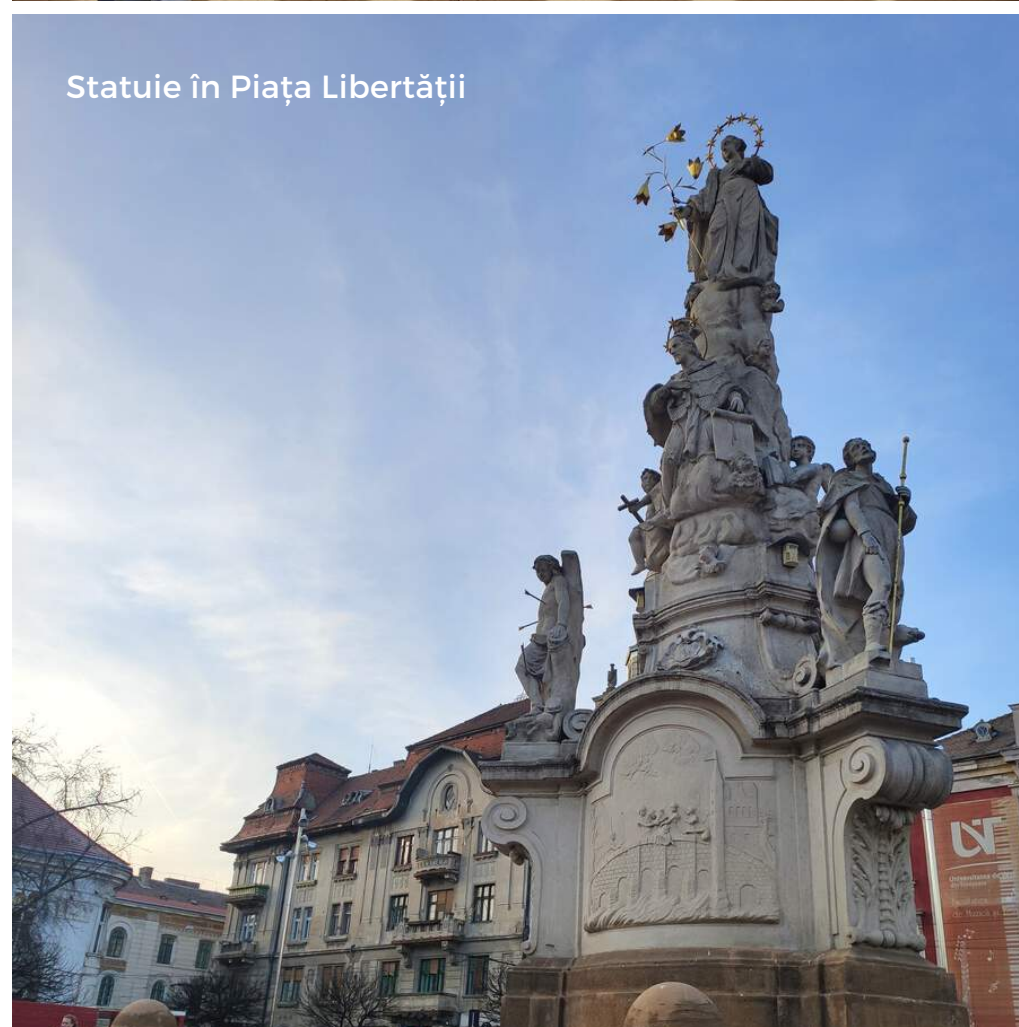
Palatul Weiss | Magazinul Materna Modern, Piața Victoriei

Clădire în Piața Libertății

Str. Alba Iulia

Statuie în Piața Libertății

Nu demult, acest centru pietonal era plin de mașini și tramvaie. Acum, plimbăreții și turiștii se revarsă în voie peste tot, având o preferință pentru unele străzi, cum ar fi **Alba Iulia** (strada cu umbrele colorate în sezonul cald), în timp ce altele sunt aproape pustii.

Dacă nu ai chef de mulțimi agitate, alege str. Mărășești (între Starbucks și Operă) sau str. Sf Ioan (între Magazinul Materna Modern și Hotel Timișoara).

Aruncă o privire în **Magazinul Materna Modern** și admiră vitraliul colorat al cupolei.

După ce treci de umbreluțele de pe str. Alba Iulia, ajungi în **Piața Libertății, cea rotundă și roșie**.

De fapt, e pătrată, însă dalele de pe jos sunt aranjate sub formă de cercuri concentrice roșii și gri – de aici impresia de piață rotundă.

În centrul cercurilor se află o coloană a ciumei, mai exact **statuia Fecioarei Maria și a sfântului Ioan Nepomuk**. Despre coloanele ciumei o să zic doar că au legătură cu moștenirea austriacă a orașului, găsești mai multe informații pe net, dacă te interesează.

Ce să “vânezi” în Piața Libertății:

- O statuie cu un băiețel din bucăți
- O machetă a cartierului Cetate, care oferă o perspectivă asupra clădirilor și piețelor sale
- O plachetă pe pavaj, care amintește de niște băi turcești și alte construcții de prin secole trecute
- Un pian la care uneori se dau concerte
- O plachetă pe o clădire, care menționează trecerea lui Mihai Eminescu prin Timișoara.

Piața Victoriei

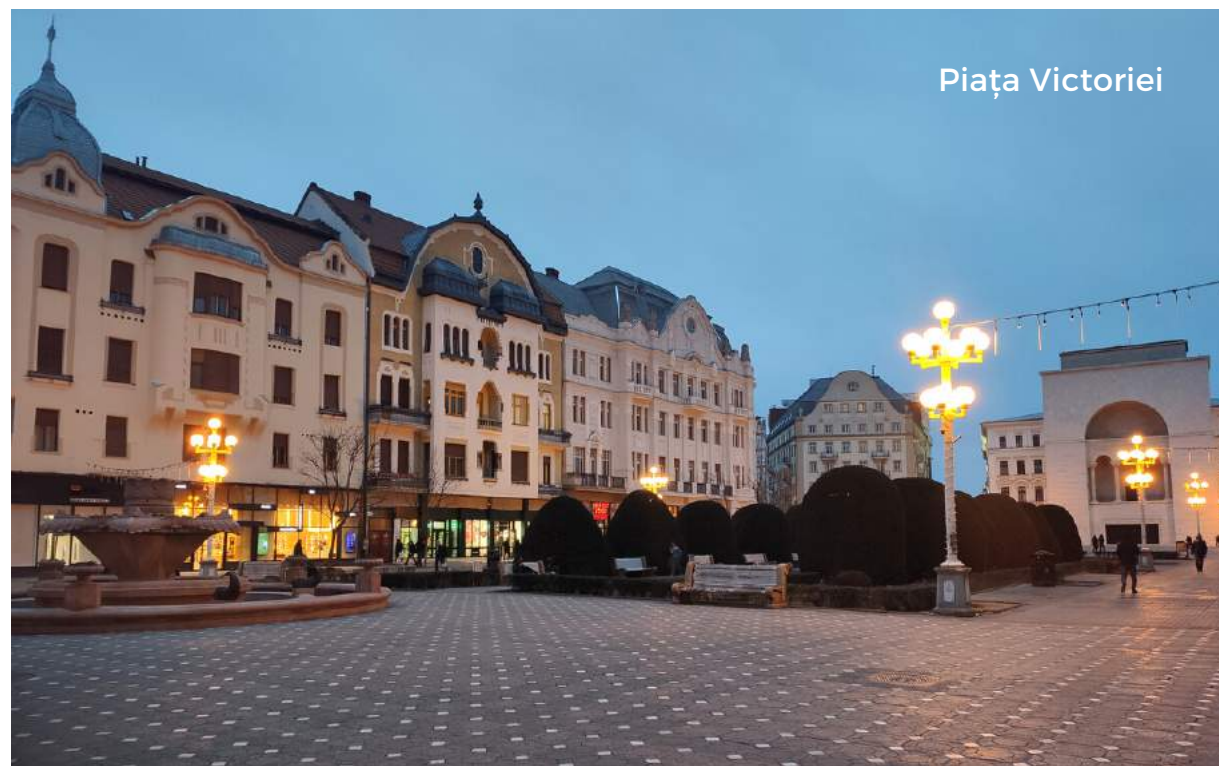
Piața Libertății

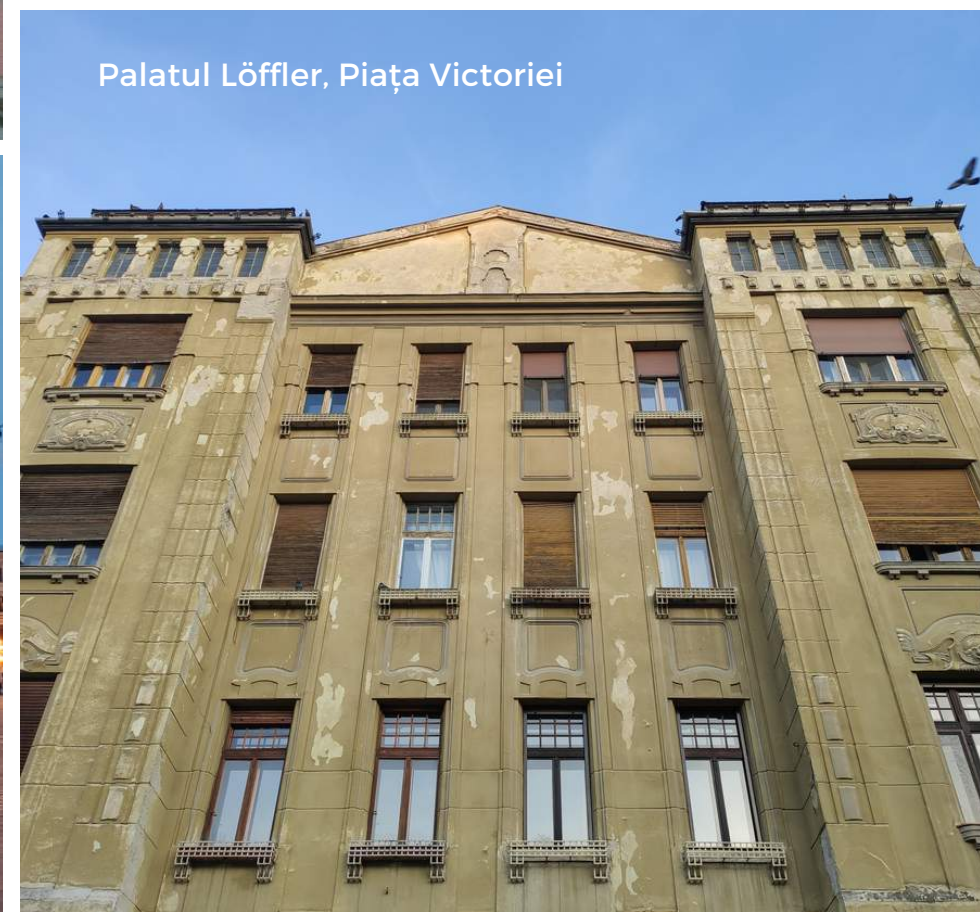
Palatul & restaurantul Lloyd, Piața Victoriei

Bd. Mihai Eminescu

Piața Victoriei

Palatul Löffler, Piața Victoriei

Str. Vasile Alecsandri

Harta vechii cetăți

Domul Romano-Catolic, Piața Unirii

Plimbă-te pe străzile **Florimund Mercy, Eugeniu de Savoya și Episcop Augustin Pacha**, care mustesc de restaurante și cafenele cochete, găzduite în clădiri superbe - unele sunt și renovate.

Găsește Copacul Breslelor, „ascuns la vedere” într-un colț de clădire. Indiciu: str. Francesco Griselini, la o intersecție. Copacul în sine (mai degrabă un trunchi metalic) nu e impresionant, dar descoperirea lui e un bun exercițiu de observație.

Dacă tot ai ajuns pe-aici, mai mergi puțin și vezi o **machetă a clădirilor din zonă**, aproape de Piața Țarcului.

Mergi pe str. Vasile Alecsandri și privește cu atenție jos și sus.

Când se întunecă, strada este luminată de o perdea superbă de becuțe.

Descoperă:

- harta vechii cetăți
- placheta pe pavaj amintind de o veche moschee
- statuia cu Eva

Cochetă și barocă, **Piața Unirii** este cea mai frumoasă din Timișoara, după părerea mea. Spațiul verde din mijloc arată minunat de la înălțime, deși când ești în piață nu prea îți dai seama de formele create de aleile sale.

Și aici vei vedea o coloană a ciumei, cu tematica **Sfânta Treime**, care, fun fact, nu e fix în centru.

În fața unor clădiri din centru există panouri cu fotografii și informații despre istoria și arhitectura lor, pe care te încurajez să le citești.

Piața Unirii

Casa Ormós | Biblioteca Academiei Române

Domul catolic, Piața Unirii

Dacă tot ești în Piața Unirii:

- Găsește harta vechii cetăți pe o piatră a pavajului (alta decât cea de pe str. Alecsandri).
- Află informații interesante citind machetele despre săpăturile arheologice și amenajarea pieței.
- Descoperă fântâna (eu am observat-o târziu).
- Stai pe băncile din piață și privește în jur la clădirile minunate, printre care:
 - Palatul Baroc (Muzeul de Artă)
 - Palatul Brück
 - Casa "La Trei Husari"
 - Palatul Episcopiei Ortodoxe Sârbe
 - Casa Comunității Ortodoxe Sârbe
 - Palatul Max Steiner (fosta Bancă de Scont)
 - Domul catolic

Odată cu renovarea, Domul și-a schimbat culoarea exterioră, iar din galben s-a transformat într-un alb cu crem. Dacă vezi o fotografie cu Domul galben, e un indiciu că imaginea e mai veche.

Alte puncte interesante în cartierul Cetate și în apropiere

Pentru iubitorii de verdeață:

- Parcul Botanic
- Parcul Central Anton von Scudier
- Parcul Catedralei
- Parcul Civic
- Parcul Rozelor

Timișoarei i se mai spunea "Orașul rozelor", iar acest lucru s-a datorat și familiei **Mühle**, care s-a ocupat cu studiul, cultivarea și comercializarea florilor, în special a trandafirilor. Wilhelm Muhle și apoi fiul său Arpad au amenajat numeroase grădini și parcuri în Timișoara, printre care Parcul Rozelor, care avea 1.400 de soiuri de trandafiri în anii 1930.

Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva”

Palatul Deschan, curte interioară

- **Piața Sf. Gheorghe** (ăla cu balaurul), care păstrează amintirea unei vechi biserici și a unei moschei.
- **Bastionul Maria Theresia**, singurul bastion încă în picioare, cu terase, restaurante, dar și spații de expoziții.
- Străzile de lângă Parcul Copiilor „Ion Creangă” (cele de pe latura opusă Begăi), unde sunt câteva clădiri interesante, ca **Vila Margit**, **Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva”**, **Vila Victoria** etc.
- **Casa cu Iederă**, unde se organizează uneori expoziții sau alte evenimente.
- **Fântâna punctelor cardinale** – o fântână nu neapărat creativă, dar foarte vizibilă, cu punctele cardinale marcate pe ea.
- **Biserica Piaristă și Liceul Gerhardinum**, cu forme fluide, inspirate de stilul Secession.
- **Sinagoga din Cetate**, aflată pe o stradă pietonală mai liniștită și mai lată.
- **Curțile interioare**, ca de exemplu, cea de la cafeneaua Aethernativ sau de la Palatul Dejan/ Deschan, unde a fost primul Bazar al orașului.

EXTRA: Vizitează Memorialul Revoluției din 1989.

Vezi găsi:

- camere amenajate tare fain, cu instalații creative și sunete care te transpun în atmosfera din decembrie 1989.
- un perete desenat creativ de Dan Perjovschi.
- multe, multe informații de citit despre anul 1989 în România și în lume, dar și despre perioada de dinainte.
- căști unde poți asculta mărturii ale unor persoane implicate direct în revoluția de la Timișoara sau ale rudelor acestora.

Ce să-ți mai zic eu despre clădirile din cartierul Cetate?

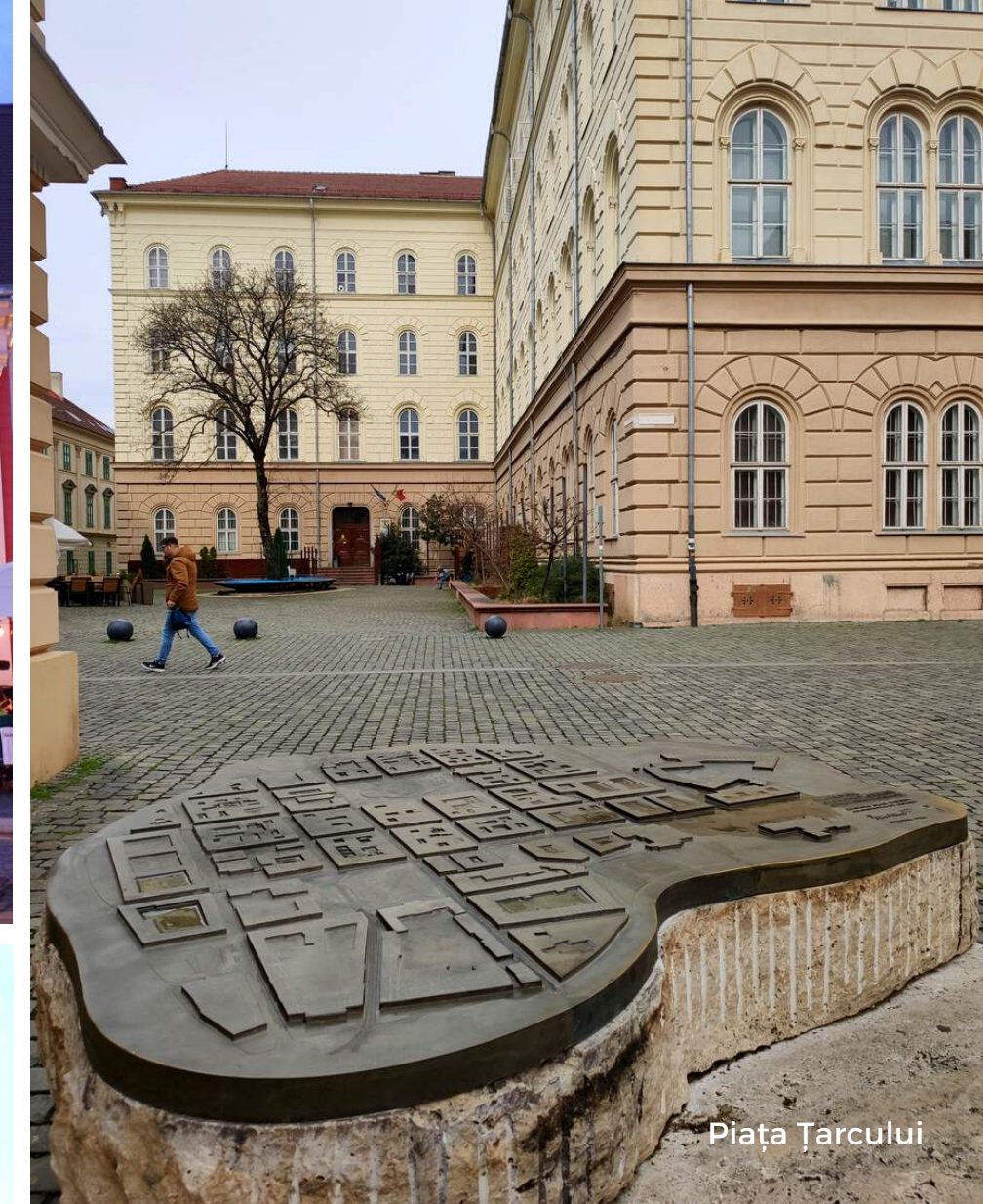
Să te uiți bine la ele. La tot ce prinzi.

Am stat mult să mă gândesc dacă să menționez câteva nume de clădiri sau cum să le adun aici. Așa că strategia pe care ți-o recomand este **pierderea**. Să te pierzi pe străduțe la plimbare, adică, nu să-ți pierzi portofelul sau telefonul :)

Centrul este plin de clădiri-bijuterii arhitecturale, unele dintre ele renovate. Nu te stresa că o să ratezi ceva sau că trebuie să pozezi musai toate clădirile mișto. Dacă ești puțin atent în jur, vei vedea oricum multe frumuseți și detalii interesante. Bucură-te de ele.

Piața Unirii

Piața Țarcului

Palatul Ferencz Emmer

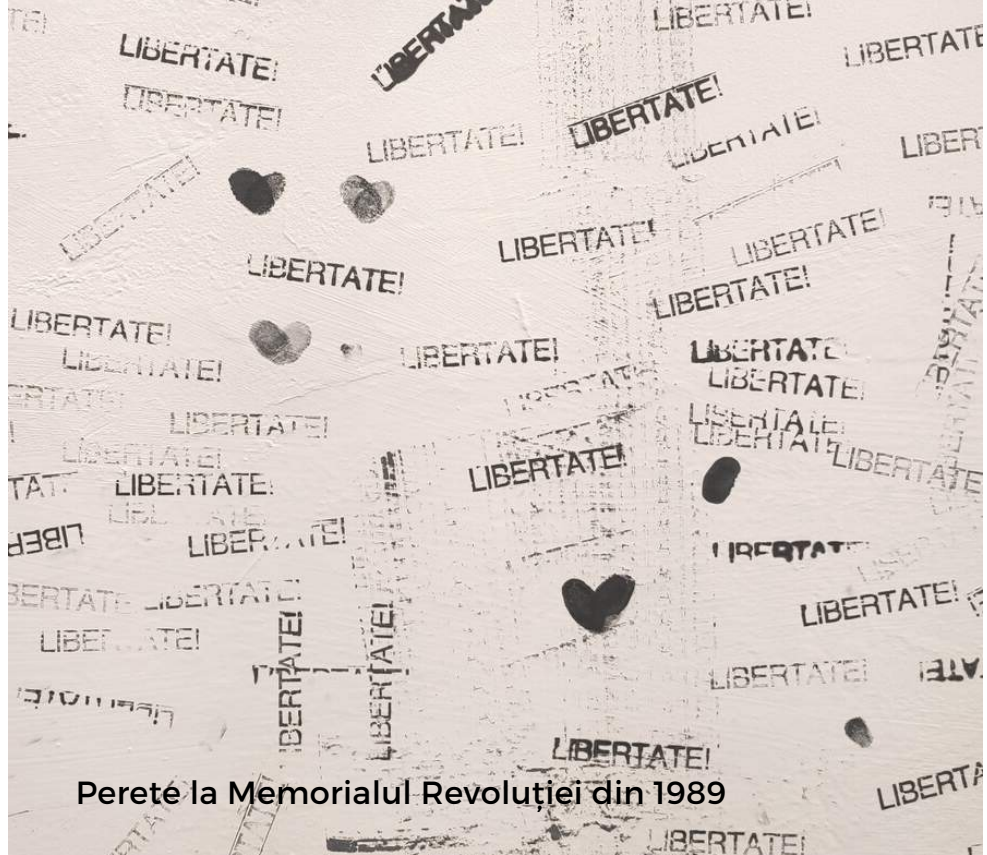
Palatul Max Steiner

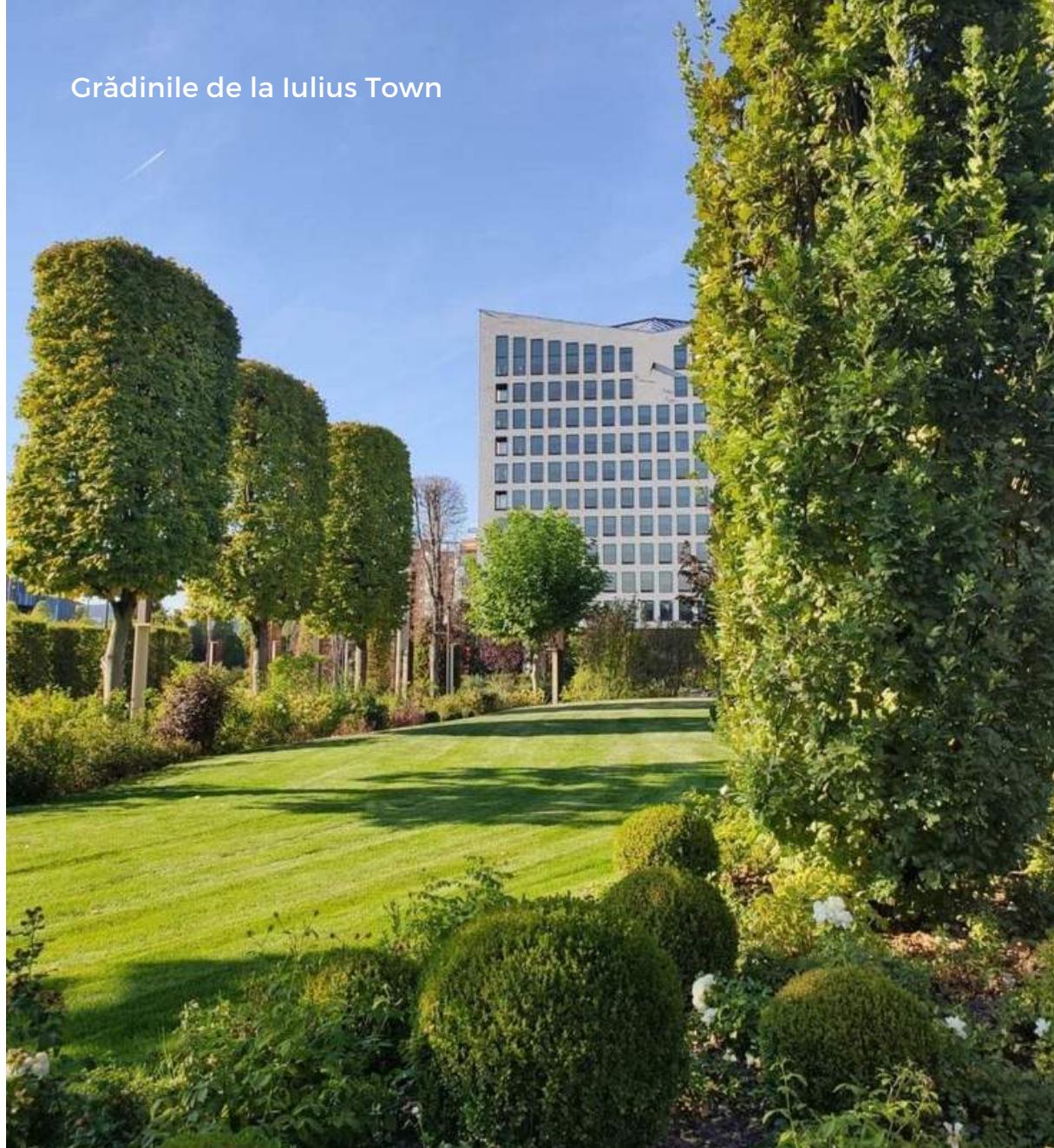
Plachetă pe str. Vasile Alecsandri

MOSCHEEA ALI BEI ESTE UNA DINTRE CELE OPT MOSCHEI RIDICATE ÎN CETATEA TIMIȘOARA, DATATĂ LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XVII-LEA. CTITORUL EI ESTE POSIBIL SĂ FIE GENCHIZADE ALI PAȘA, CONDUCĂTOR AL CETĂȚII TIMIȘOAREI (1658-1659, 1662-1664). SE PĂSTREAZĂ ZIDURI FRAGMENTARE DE CĂRĂMIDĂ, PE O FUNDATIE DE PIATRĂ SPARTĂ LEGATĂ CU MORTAR DE VAR.

THE ALI BEI MOSQUE IS ONE OF THE EIGHT MOSQUES BUILT IN TIMIȘOARA, DATING FROM THE MID 17TH CENTURY. IT IS POSSIBLE THAT IT'S FOUNDER WAS CENGHI-ZADE ALI PASHA, RULER OF TIMIȘOARA (1658-1659, 1662-1664). FRAGMENTARY BRICK WALLS, BUILT ON TOP OF A CLEFT STONE AND LIME MORTAR FOUNDATION, ARE STILL PRESERVED.

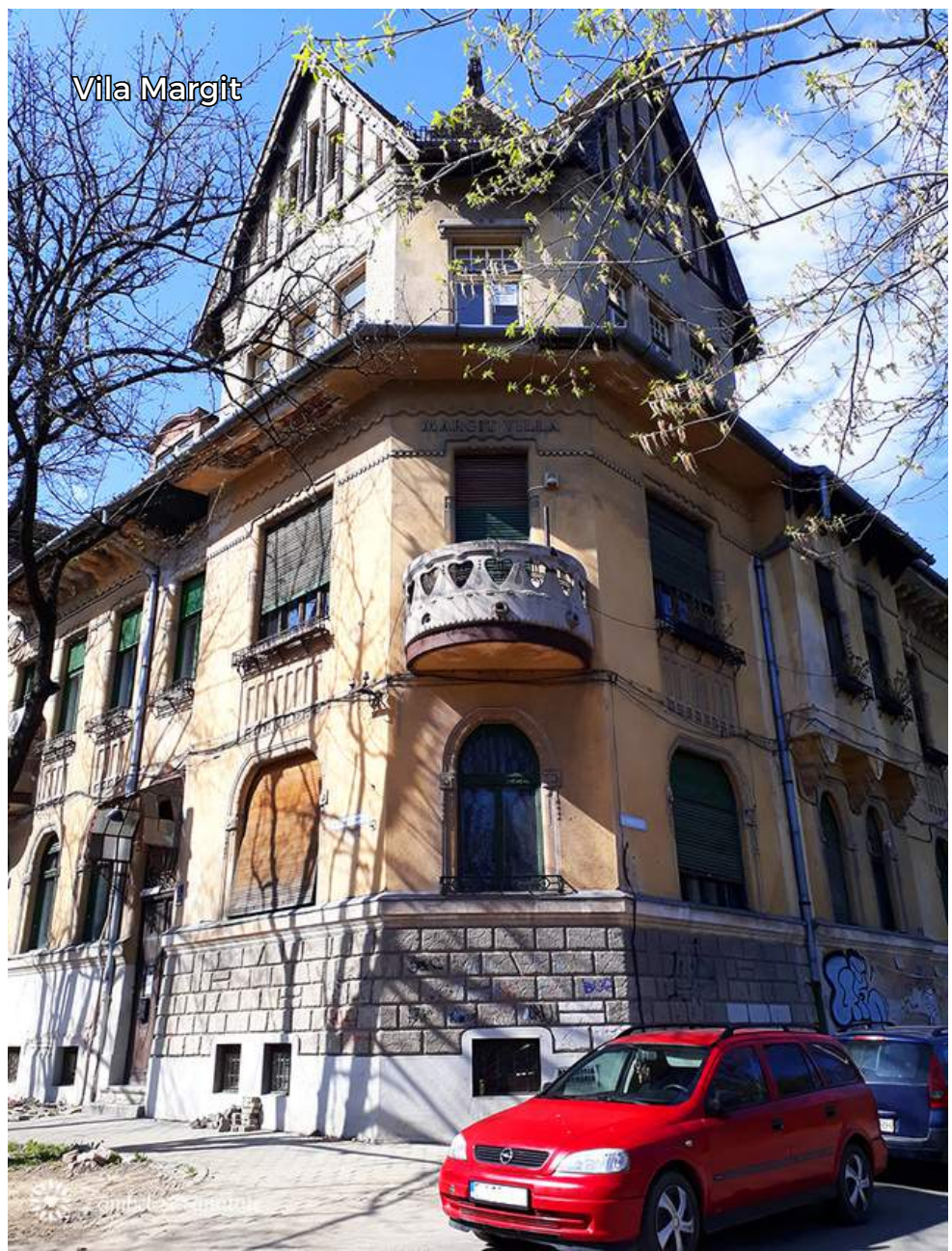
Perete la Memorialul Revoluției din 1989

Crădinile de la Iulius Town

Stema orașului, la intrarea în Parcul Central

Vila Margit

Statuie - str. Eugeniu de Savoya

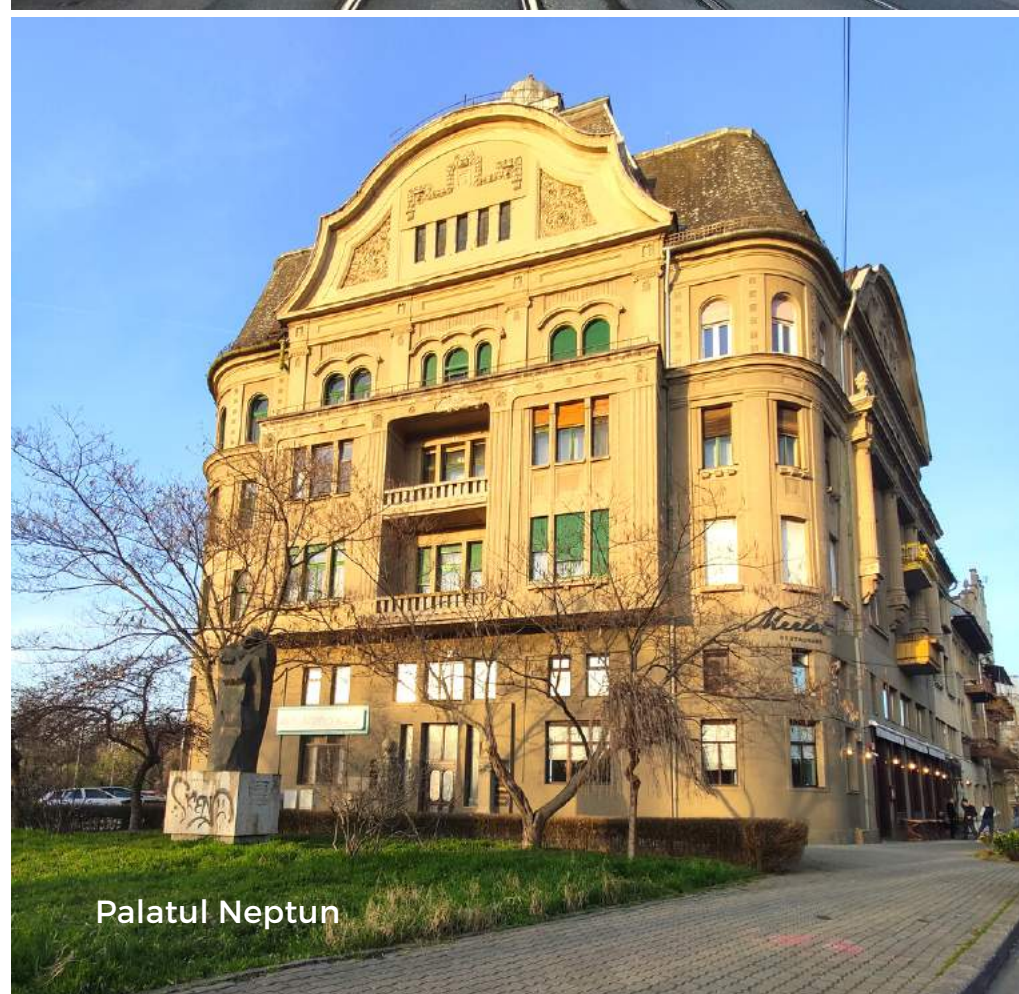
Palatul Brück

Palatul Ștefania

Bd. 3 August 1919

Palatul Neptun

FABRIC

Numele arată destul de clar trecutul acestui cartier: încă din secolele XVIII-XIX, aici se aflau numeroase **fabrici, manufacturi și mici ateliere meșteșugărești**, care au creat o zonă comercială efervescentă. Dezvoltarea a continuat și în secolul XX, iar industria a prins aripi în zonă.

Hai să vedem ce-i prin Fabric!

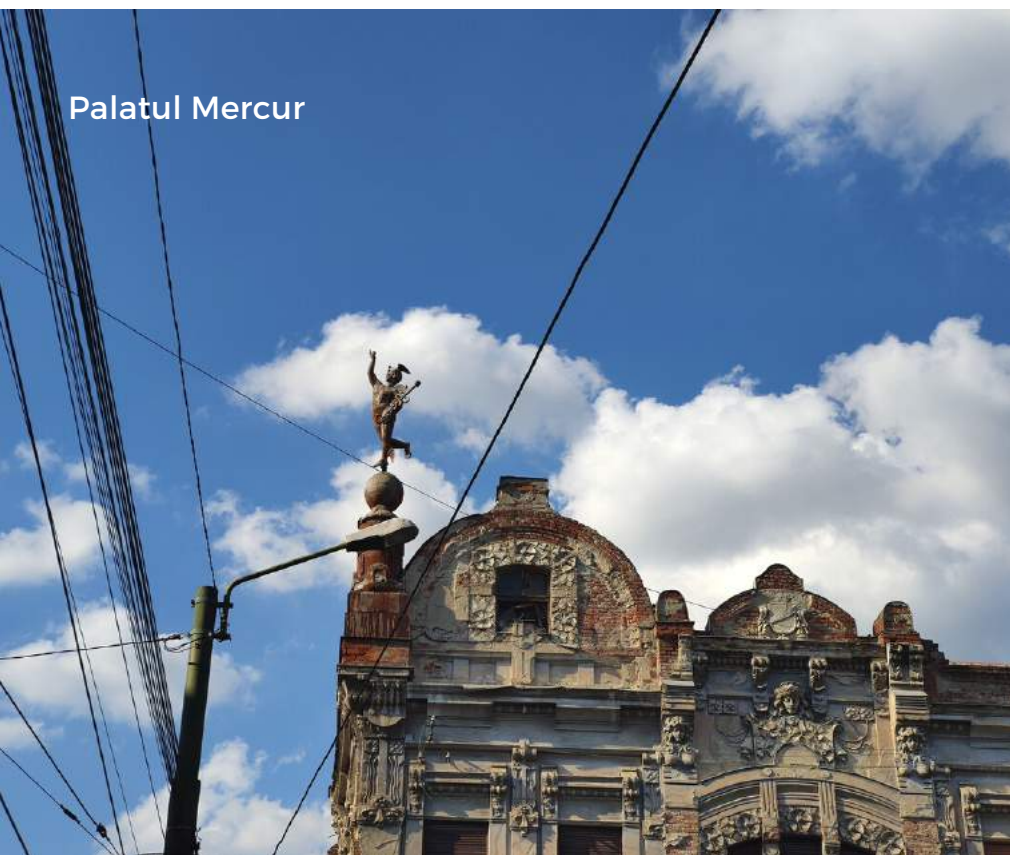
Începem de la **Palatul Neptun (Băile Neptun)**, clădire care poartă semnătura celebrului arhitect László Székely și la propriu – pe fronton apar inițialele sale, L. S. În față se află o statuie Pieta de Péter Jecza, dedicată eroilor Revoluției din 1989.

În dreapta este **Parcul Regina Maria**, cu poarta sa impresionantă în stil Secession, forme rotunjite, anii 1910.

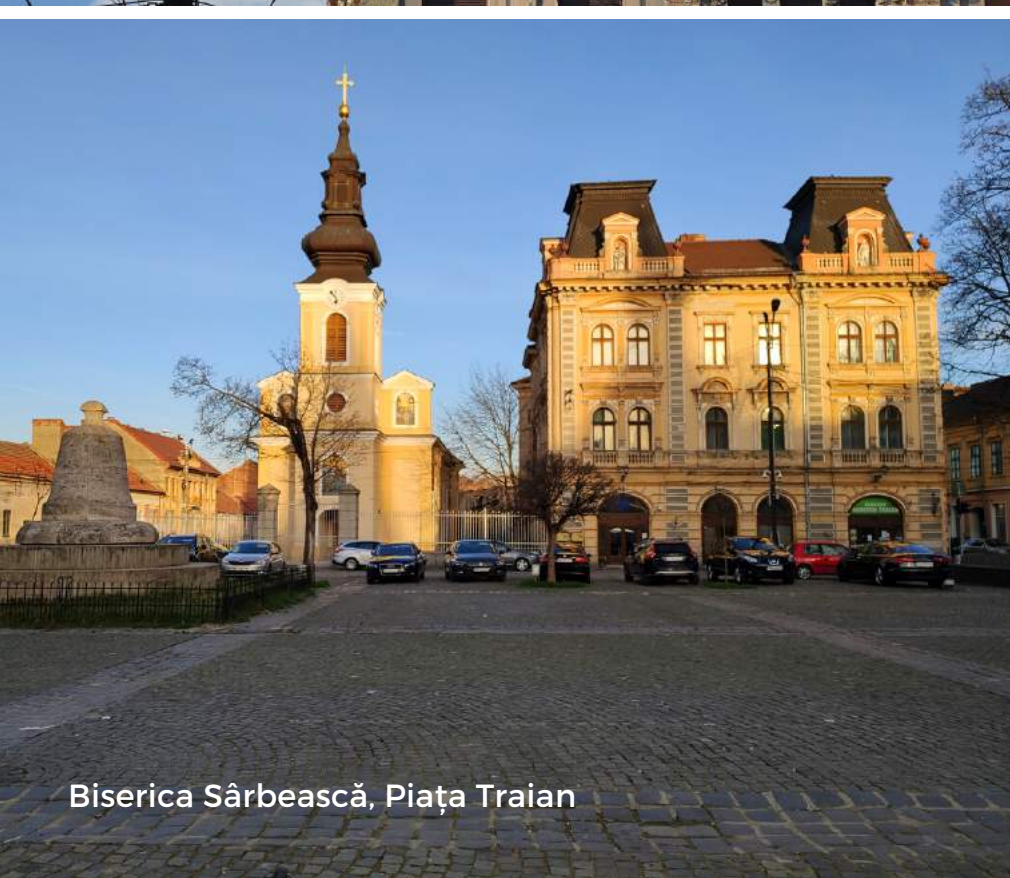
O plimbare pe **Bulevardul 3 August 1919** te poate face să te întristezi și să te minunezi, în același timp. De-o parte și de alta a bulevardului sunt clădiri cu arhitectură superbă și detalii fascinante, dar majoritatea aflate într-o stare deplorabilă. Când am mers prima dată pe aici, am înțeles de ce Timișoara e(ra) supranumită "Mica Vienă".

Ziua Timișoarei este 3 august, de la data de 3 august 1919, când administrația românească a ajuns și la Timișoara după Marea Unire din 1918, iar Banatul a intrat în granițele României.

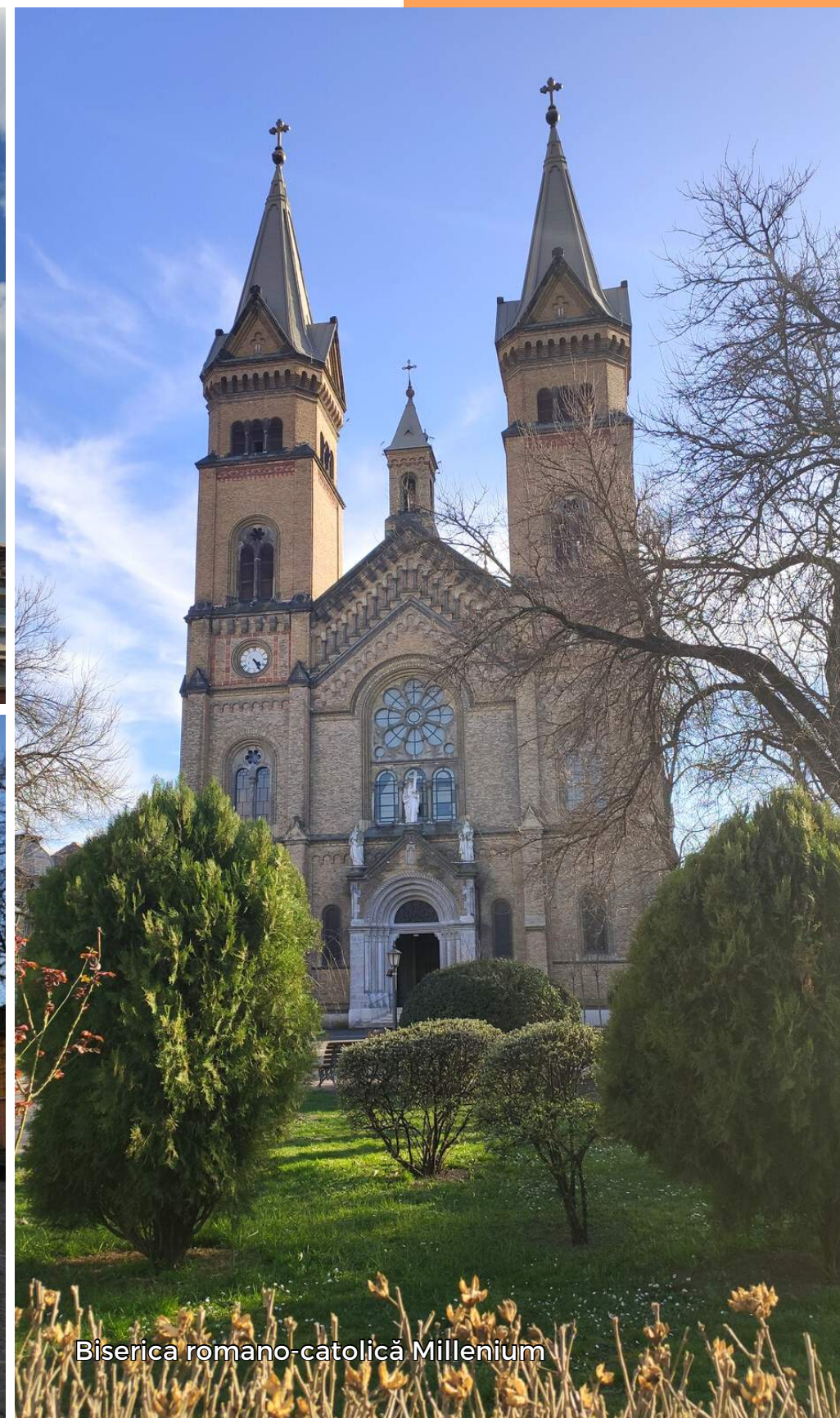
Palatul Ștefania, construit în stil Secession, iese frumos în evidență în cartier. Numele de Ștefania vine de la soția proprietarului clădirii din perioada interbelică, Rudolf Totisz. Palatului i se mai spune și "**Casa cu maimuțe**", datorită statuilor cu maimuțe din partea superioară a construcției. Alături de ele există și statui reprezentând urși. Observă cavalerul în armură de pe acoperiș.

Palatul Mercur

Biserica Sârbească, Piața Traian

Biserica romano-catolică Millenium

Dacă mai faci câțiva pași până în Piața Traian și privești în sus, vei observa o statuie în vârful unei clădiri dărăpănate: e vorba de **zeului comerțului, Mercur**, aflat pe acoperișul palatului cu același nume. Este acompaniat de o pleiadă de cabluri și fire de tramvai, ca multe alte locuri din Timișoara (și nu numai).

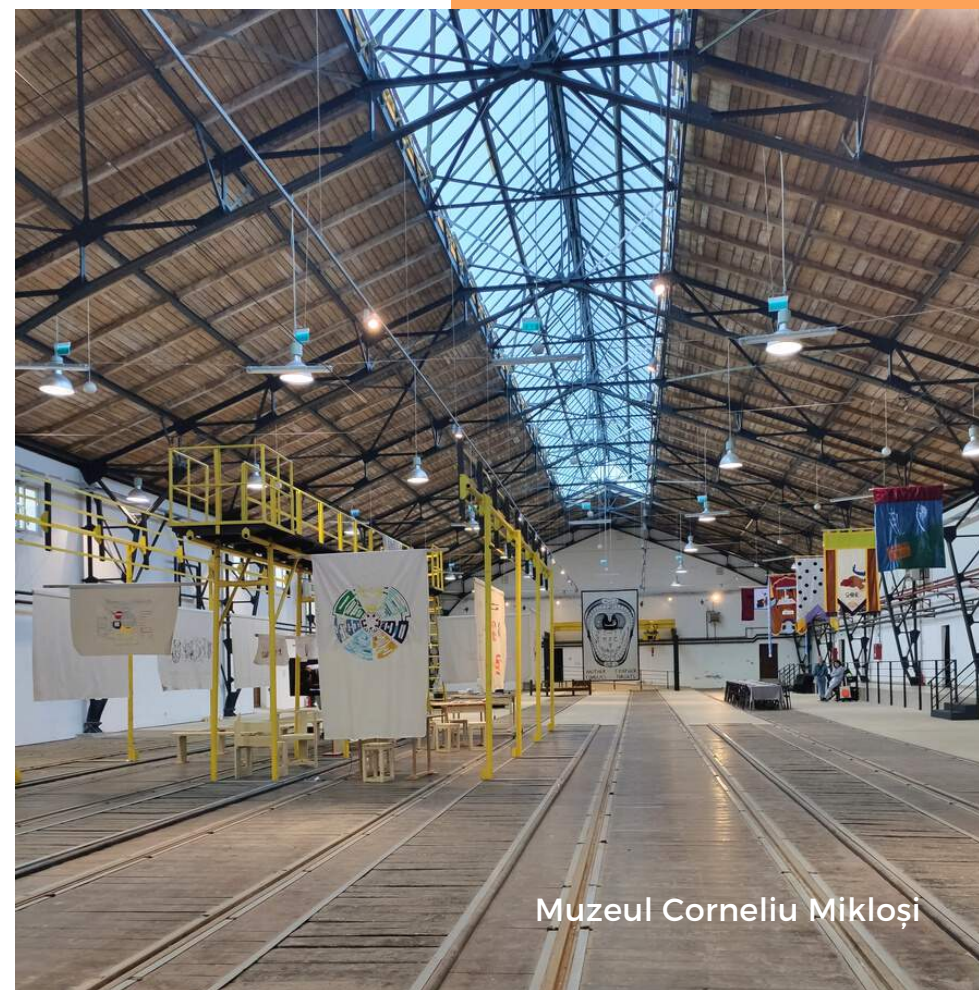
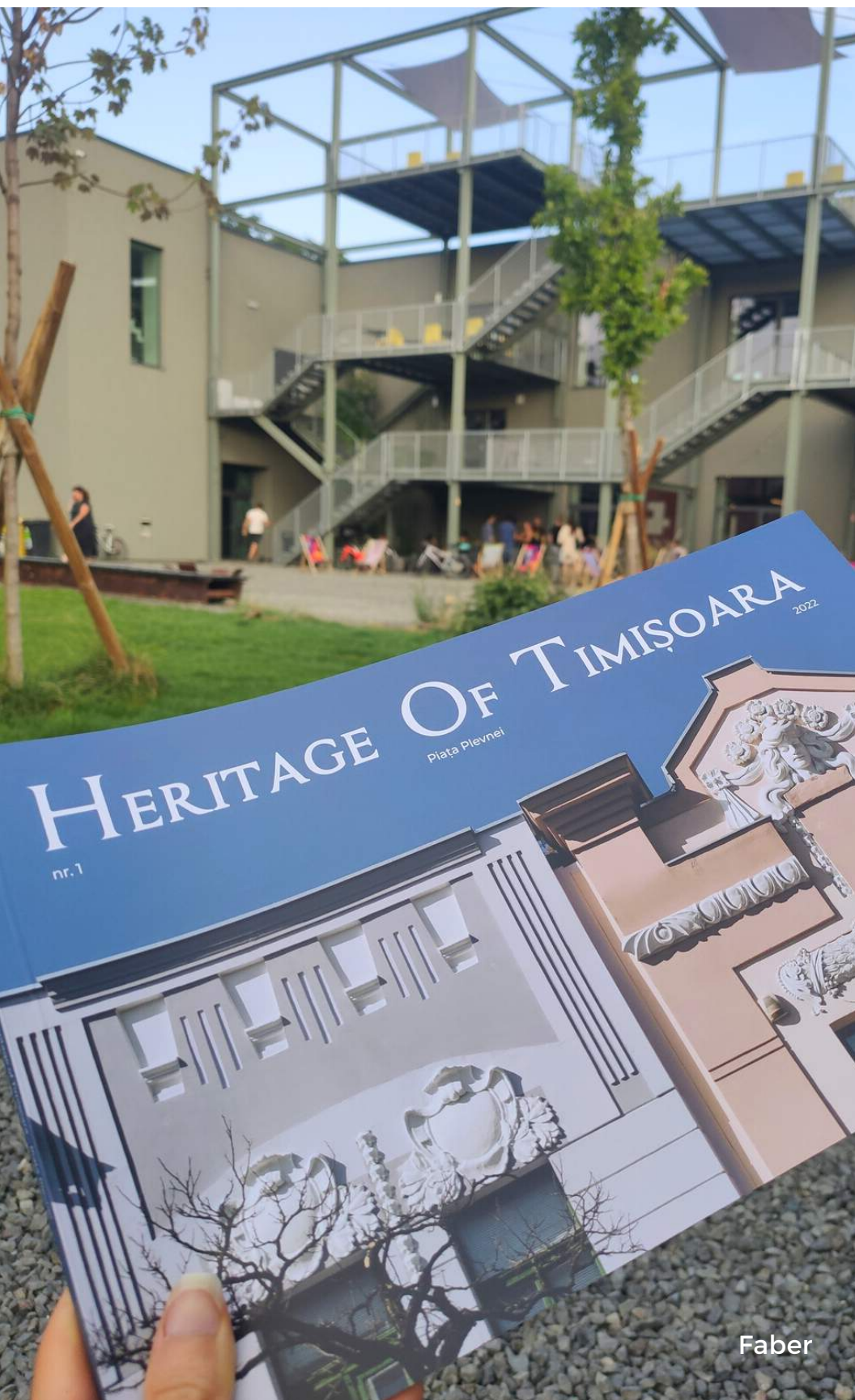
Considerată inima Fabricului, **Piața Traian** are șanse să fie reanimată prin inițiativa **Cetățean de Traian**, care desfășoară programul de activare comunitară **Fabricultura**, constând în târguri, tururi ghidate, piețe volante, teatru, concerte și alte evenimente.

Fabric era un cartier multietnic, cu români, sârbi, maghiari, evrei, romi etc., ceea ce se vede și prin lăcașele de cult:

- **Biserica Sârbească Sf. Gheorghe**, chiar în Piața Traian
- **Biserica Ortodoxă Sf. Ilie**
- **Sinagoga din Fabric**, din păcate închisă
- **Biserica catolică Millenium**. Construcția sa a început în anul 1896, în cinstea aniversării a 1000 de ani de la formarea statului maghiar (de aici numele de Millenium).
- Cu un aspect futurist, neobișnuit, **Biserica Reformată Noul Mileniu** de pe malul Begăi a fost proiectată ca un centru cultural și religios. Pe lângă biserica propriu-zisă, există săli de expoziții și concerte, centru de conferințe și alte spații. Când am fost la piesa de teatru "Orașul Paralel. Fabric", am avut ocazia să vizitez interiorul și e impresionant.

Fabrica de bere Timișoreana este tot aici, în Fabric.

Pe malul Begăi se află și **Uzina de apă**, o hidrocentrală veche de peste 100 de ani, ușor de remarcat datorită clădirii într-un stil arhitectural mai diferit față de blocurile și casele din jur. În zonă e și un parc micuț.

😊 **Din alt loc, dar pe același subiect, vechea Uzină de Apă de pe calea Urseni a fost transformată în Muzeul Apei și urmează să își deschidă oficial porțile.**

Pe partea cealaltă a Begăi se află centrul cultural independent **Faber**, ai cărui fondatori își doresc să consolideze industria creativă din oraș. Clădirea Faber a aparținut vechii hale industriale din **complexul Azur** (celebră fabrică de lacuri și vopsele, cu o poveste de aproape 200 de ani) și a fost renovată în stil minimalist-industrial. Aici își desfășoară activitatea organizația și freelanceri, există și o cafenea, iar periodic se organizează concerte, târguri, expoziții și evenimente.

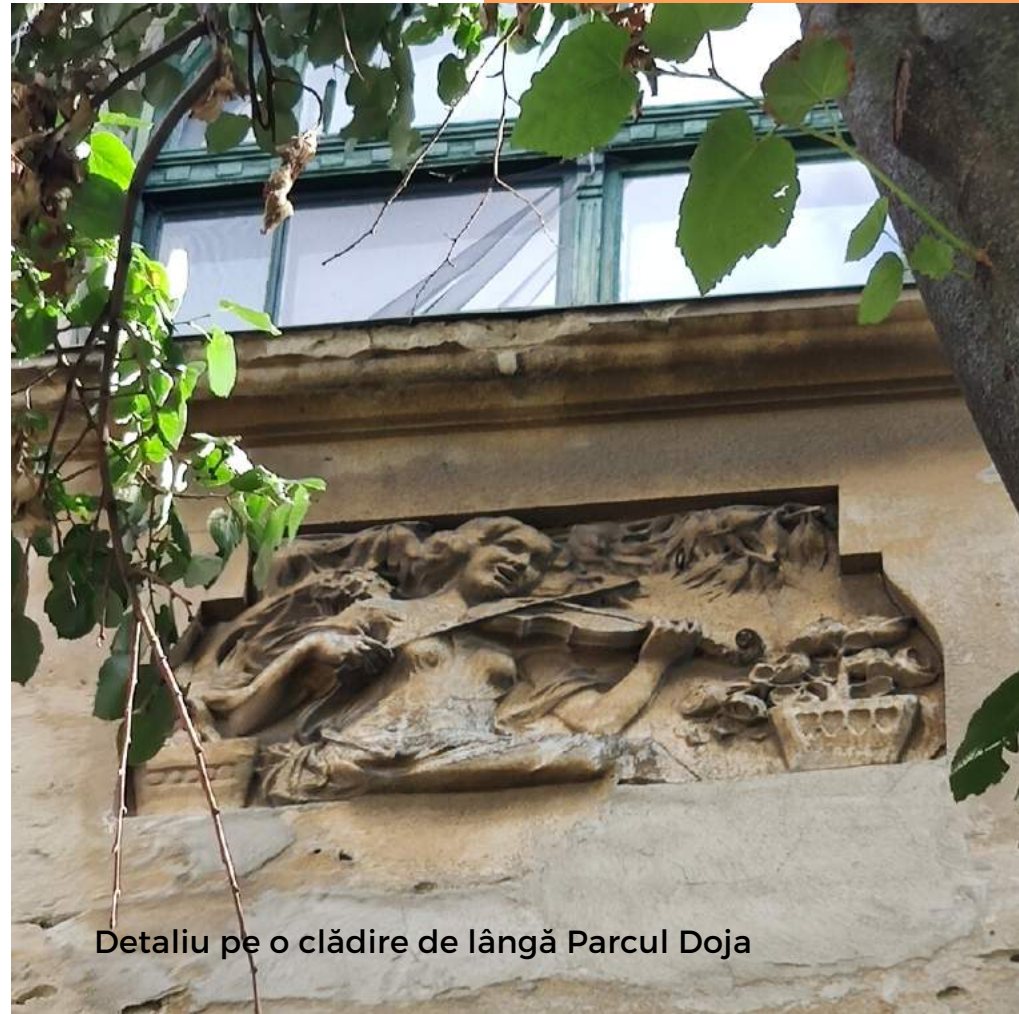
Pentru fructe și legume proaspete, alături de alte bunătăți, dă o tură prin Piața Badea Cârțan.

Muzeul Corneliu Mikloși

Deși deocamdată închis pentru vizitare, acest vechi depozit de tramvaie găzduiește din când în când expoziții sau târguri (De ex: Sit+Read Artbook Fair, expoziția Chronic Desire. Sete cronică). Merită drumul doar dacă știi sigur că e vreun eveniment care se desfășoară acolo.

Îndepărtându-te de centru, aproape de ieșirea din oraș, găsești **Muzeul Satului Bănățean**. Este un muzeu în aer liber cu porți, case, fântâni și alte construcții specifice zonei, reprezentând varietatea culturală și etnică a Banatului. Nu este la fel de mare ca **Muzeul Astra din Sibiu**, dar poate fi o oprire relaxantă. Aici se desfășoară **Festivalul Plai**. La evenimente ca Parcul Primăverii sau Târgul de Crăciun, de obicei intrarea e gratuită și se organizează o zonă cu standuri cu mâncare, ateliere pentru copii, concerte etc.

Clădire în Elisabetin

Detaliu pe o clădire de lângă Parcul Doja

Detaliu pe o clădire de lângă Parcul Doja

ELISABETIN

Oare de la care Elisabeta vine numele cartierului?

Ei bine, e vorba chiar de celebra Sissi, împărăteasa Austriei, care s-a plimbat și prin Banat.

Îți propun să începi explorarea cartierului Elisabetin cu **Parcul Gheorghe Doja și Piața Plevnei** - o zonă liniștită, înconjurată de clădiri cu detalii minunate, pe care merită să le descoperi în tihnă.

Ce să “vânezi” pe clădirile de lângă parc:

- veverițe
- păuni
- bufnițe
- fata cu vioara
- mascaroane (mascaron = element decorativ în formă de chip fantastic sau uman, uneori cu aspect înfricoșător. Scopul inițial era să sperie spiritele rele).

Străzile din jur sunt ticsite cu tot felul de **comori arhitecturale**, sub formă de balcoane, ferestre, uși, ornamente. Unele dintre ele nu se află în cea mai bună formă, dar chiar și așa, zic eu că iubitorii de detalii urbane vor fi încântați să le fotografieze.

Lângă Parcul Doja se află **Piața Maria**, după monumentul de aici dedicat Fecioarei Maria. Se spune că pe acest loc a fost executat Gheorghe Doja, conducătorul răscoalei țărănești din anul... îți mai aduci aminte de la istorie? Eu nu, așa că am căutat pe Google. 1514.

În decembrie 1989, **Revoluția de la Timișoara** a pornit chiar din Piața Maria. Mai exact, din fața Bisericii Reformate, aflată în apropiere, unde era și casa parohială a pastorului László Tőkés.

Mănăstirea Ordinului Salvatorienilor

Detaliu pe o clădire din Elisabetin

Clădire în Piața Sf. Maria

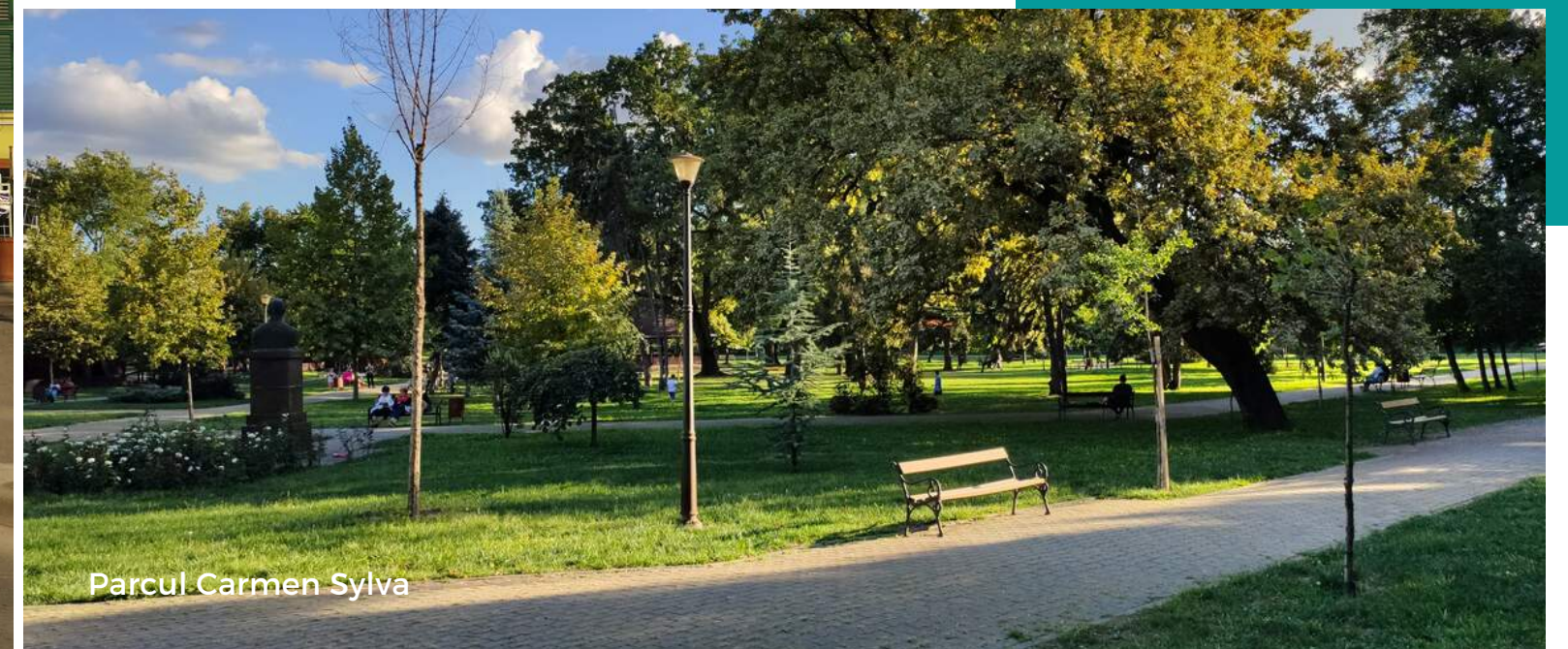
Dacă ești nostalgic sau doar curios, vizitează **Muzeul Consumatorului Comunist**, iar apoi relaxează-te în **parcul Carmen Sylva** (o altă Elisabeta, de data asta a României).

Pregătește-te să admiri o biserică frumoasă cu elemente neogotice, mai exact **Biserica Romano-Catolică Preasfânta Inimă a lui Isus**, în rondul de la Nicolae Bălcescu. Lângă biserică, o altă clădire îți ia ochii: **Mănăstirea Ordinului Salvatorienilor**.

Dacă mergi mai departe pe str 1 Decembrie 1918, cu Mănăstirea pe stânga, ajungi în **Parcul Crucii**, iar un pic mai încolo e **Parcul Bisericii**. Sunt două parcuri mici, dar plăcute în labirintul de străzi înguste. Din nou, și aici sunt niște clădiri interesante de explorat, chiar dacă starea lor e cam tristă.

În apropiere este **Cinema Victoria**, un vechi cinematograful de cartier proaspăt renovat și readus la viață, unde se pot vedea filme foarte recente, dar și mai vechi. Dacă ai "alergie" la cinematografele din mall-uri, Cinema Victoria e o alegere foarte bună.

Parcul Carmen Sylva

Râul Bega și Turnul de Apă din Iosefin

Palatul Ancora

Palatul Csermák

IOSEFIN

Numele cartierului provine de la împăratul Iosif al II-lea, deoarece a fost organizat în timpul acestuia.

Fă o plimbare pe malul râului Bega și observă clădirile care se întind de-o parte și de alta.

Prima oprire: Palatul Apelor, o clădire mândră, în stil Secession, aflată la intersecția amplă de la podul Traian spre Piața Maria. Destinația clădirii a avut și are legătură cu apa: construită în 1900-1901, ca sediu al Societății de Hidroameliorații Timiș-Bega, în prezent găzduiește Administrația Bazinală de Apă Banat. Apropie-te și observă ornamentele de inspirație marină.

Îndreaptă-te spre Piața Maria din Elisabetin, mai mergi puțin și vei ajunge la **Piața Mocioni** (Piața Sinaia), unde vei vedea cu siguranță **Biserica ortodoxă Nașterea Maicii Domnului**.

Revenind pe malul Begăi, privește **Palatul Ancora** – e ușor de remarcat datorită ancorei, dar și a turnului rotunjit. Și aici pereții scorojiți strigă după renovare și grijă.

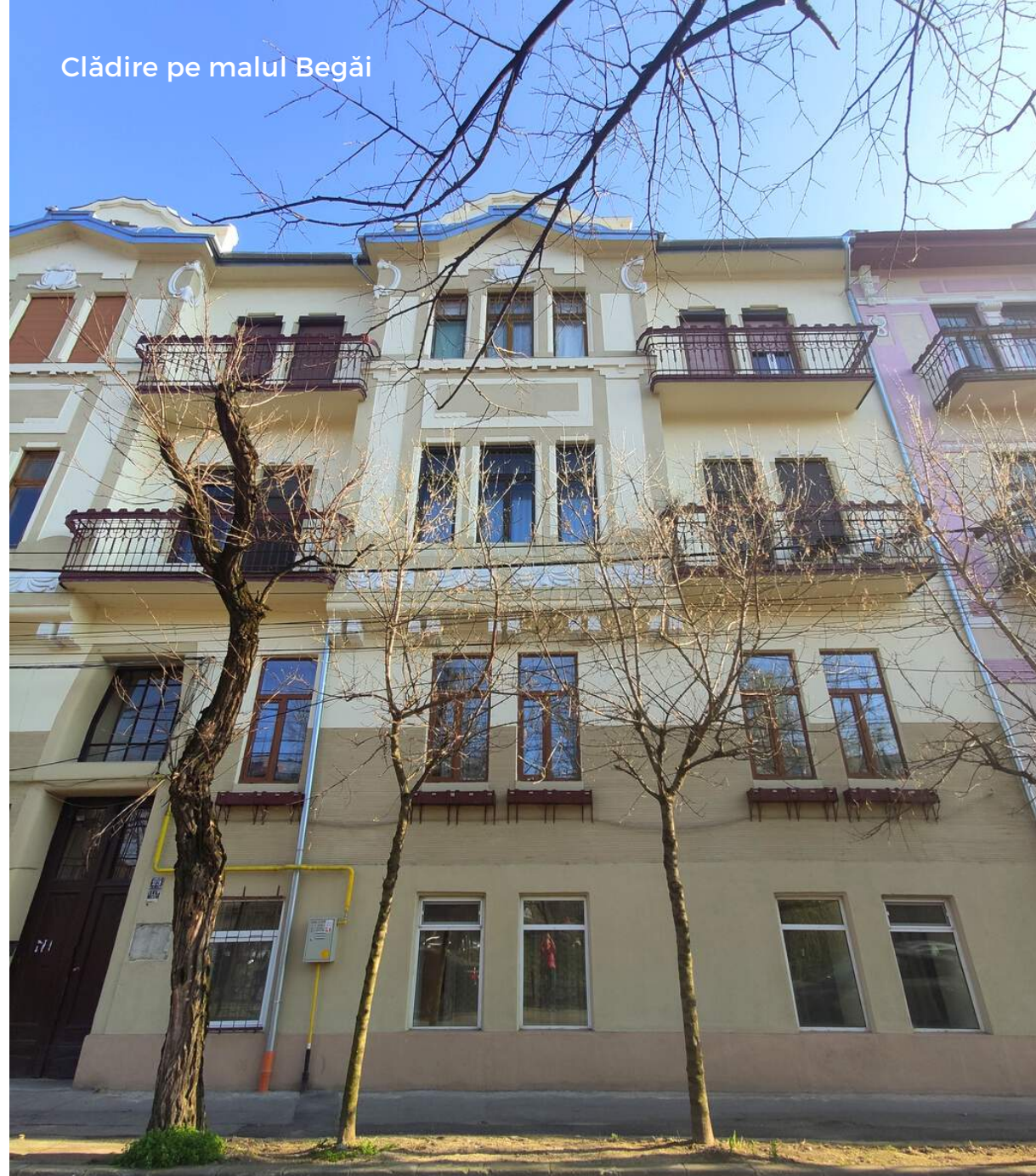
Tot în tema apei, ajungem la **Turnul de Apă din Iosefin** sau **Castelul de Apă**, care trece prin lucrări de renovare, iar în viitorul apropiat va găzdui expoziții și evenimente culturale. Eu abia aștept să urc în el!

Fiind în trecere prin Iosefin, mi-a atras atenția un complex de clădiri în oglindă, unite de o structură metalică, unde probabil se afla o siglă. Ce e interesant: una din ele e renovată, cealaltă, nu. Am descoperit că este vorba despre **palatele gemene Csermák**, care au aparținut chiar unor frați gemeni.

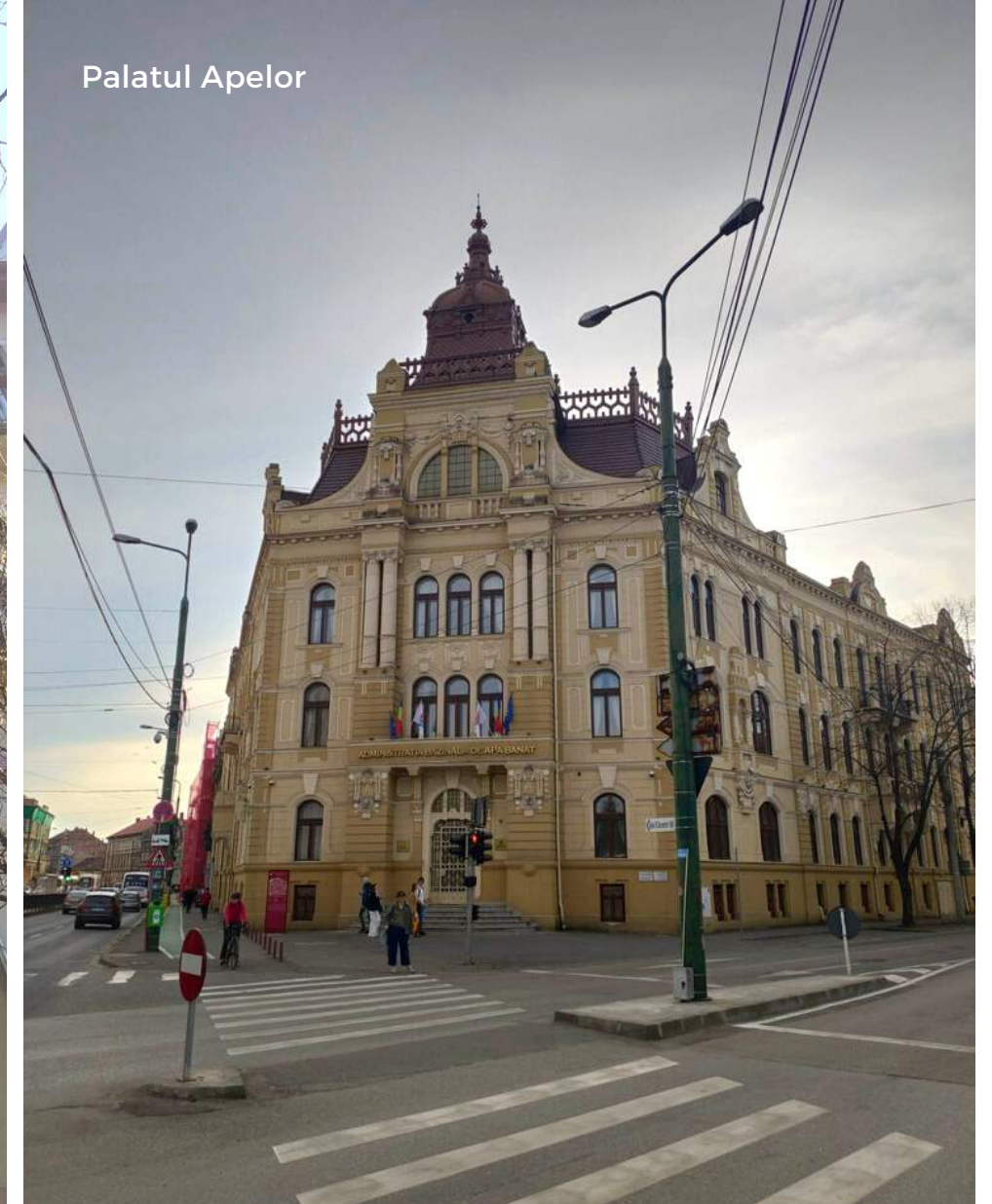
Sinagoga din Fabric

Clădire pe malul Begăi

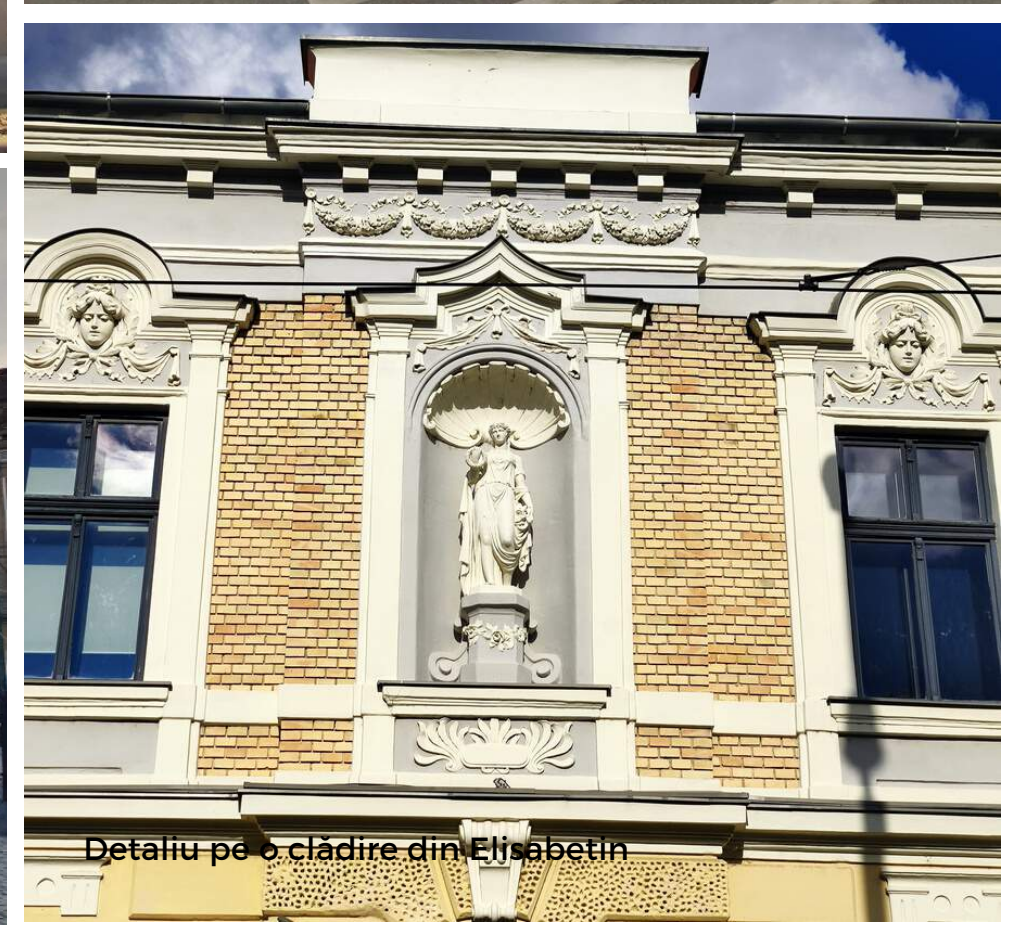
Palatul Apelor

Detaliu pe o clădire din Iosefin

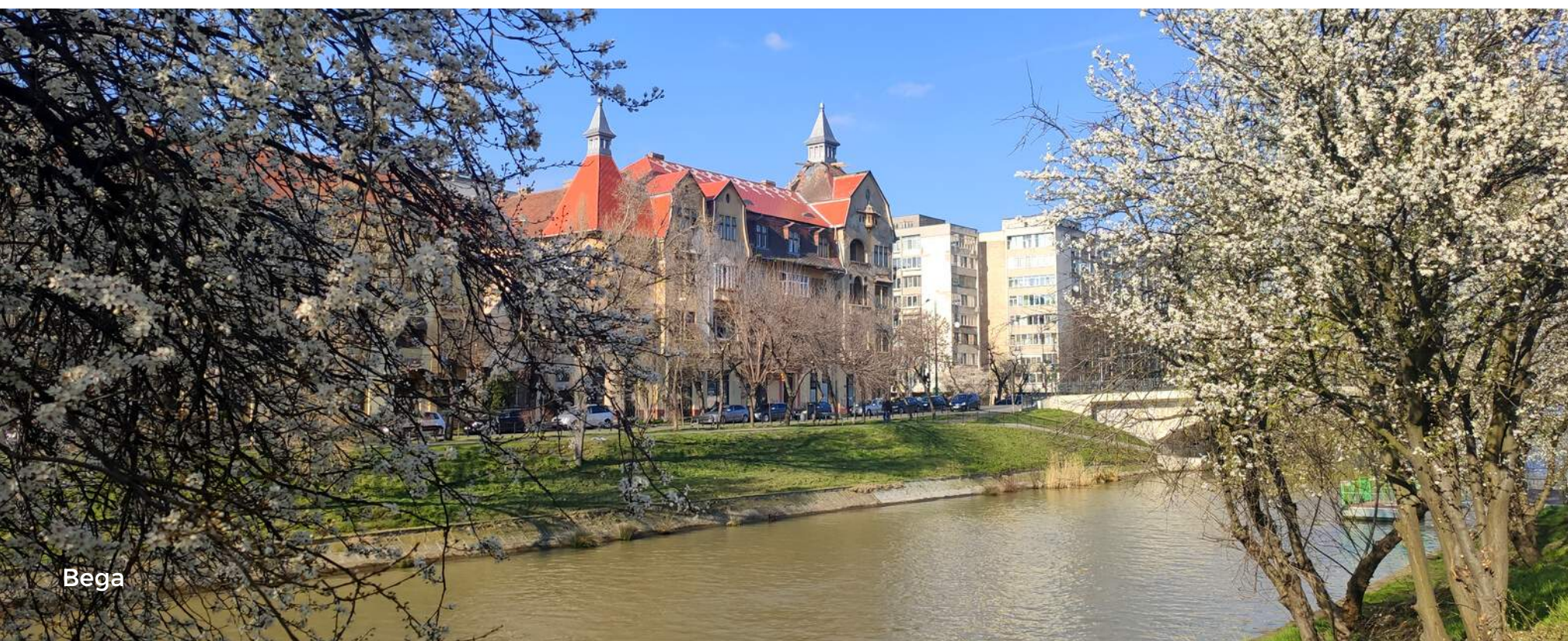
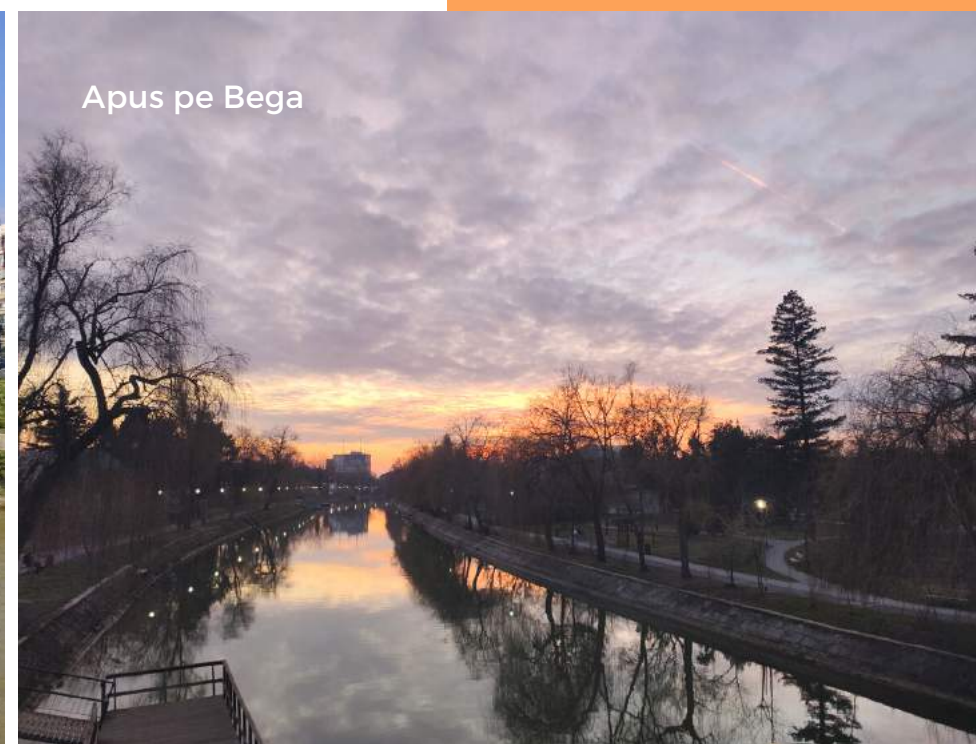

Piața Traian, vedere spre Palatul Ștefania

Detaliu pe o clădire din Elisabetin

Bega și podurile

Timișoara este și “orașul de pe Bega”, Bega cea frumos curgătoare și limpede ca... ăăă, de fapt, maro-verzuie. Dar asta nu înseamnă că nu arată fain la apus, când e numai bună de pozat.

Peste Bega trec mai multe **poduri**, ale căror nume sunt un mister pentru mine, deoarece par desprinse dintr-o piesă de teatru absurd.

Fiecare pod are mai multe denumiri, oficiale și neoficiale, actuale și vechi, doar că unele nu au nicio legătură cu bulevardele sau locurile din apropiere. Posibil ca în trecut să fi existat o logică, doar că mie, în prezent, îmi scapă.

De exemplu, Podul Traian nu e undeva mai spre Piața Traian, ci în partea aproape opusă, între Piața Maria și bd. 16 Decembrie 1989, motiv pentru care mai nou i s-a dat denumirea de Podul Maria. Podul de lângă Parcul Maria se numește Decebal. Mă opresc aici, dar ai prins ideea.

Se pare că nu e doar impresia mea, pentru că am citit că au tot fost discuții oficiale cu privire la redenumirea unor poduri. Nu știu la ce concluzie s-a ajuns, dar dacă te interesează un pod anume, folosește Google Maps și ține pumnii să fie actualizată denumirea.

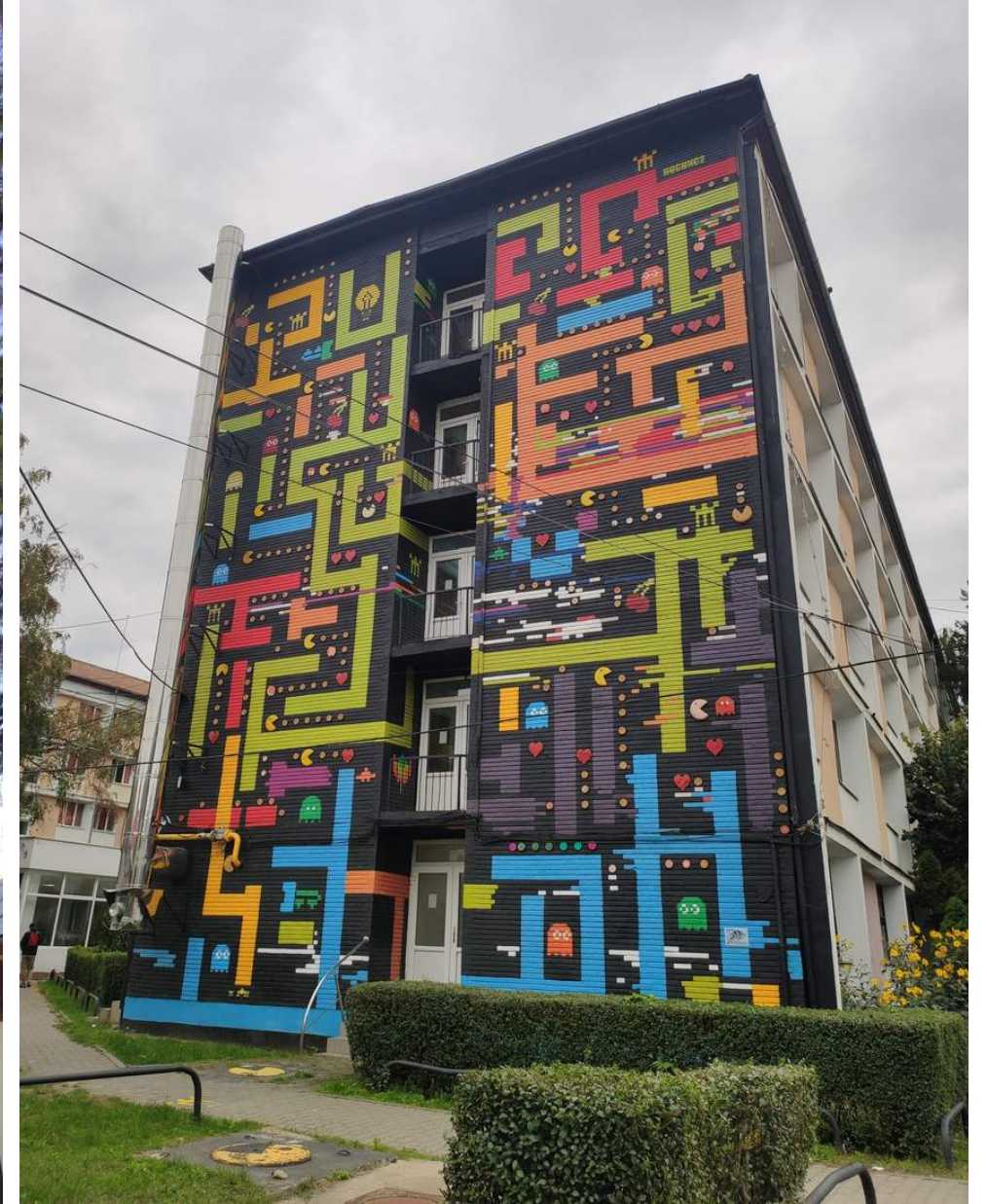
Există și un mijloc de transport în comun pe Bega: vaporetto, care circulă în sezonul cald. Îți recomand o plimbare cu vaporețul, merge foarte încet și ai timp de observat împrejurimile. Poți cumpăra bilet direct din vaporetto și poți plăti cash sau cu cardul. Eu am fost într-o sâmbătă (martie 2023) și am dat 1 leu pe biletul de o călătorie. Verifică programul și prețurile pe site-ul stpt.ro

Arta urbană

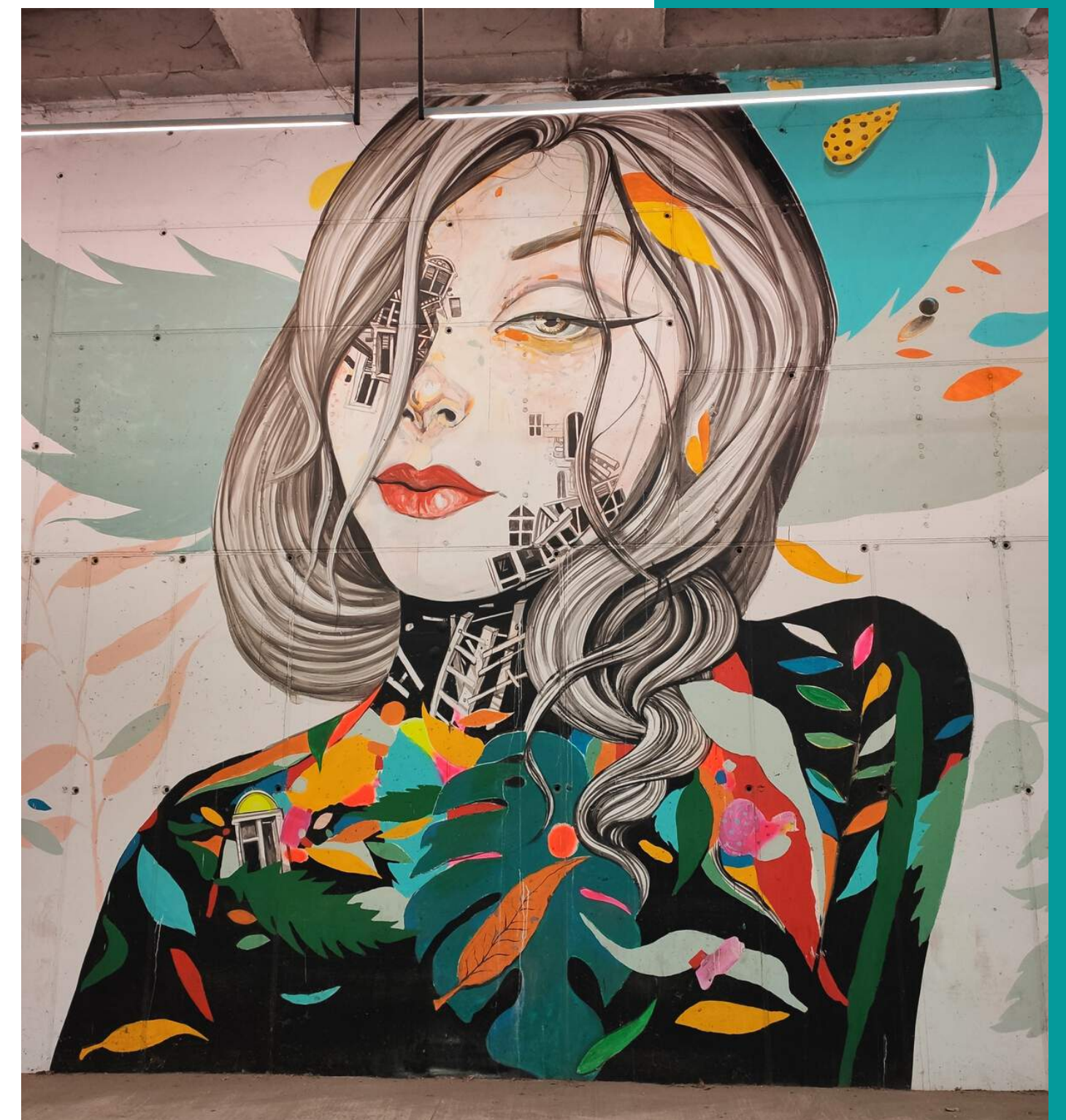
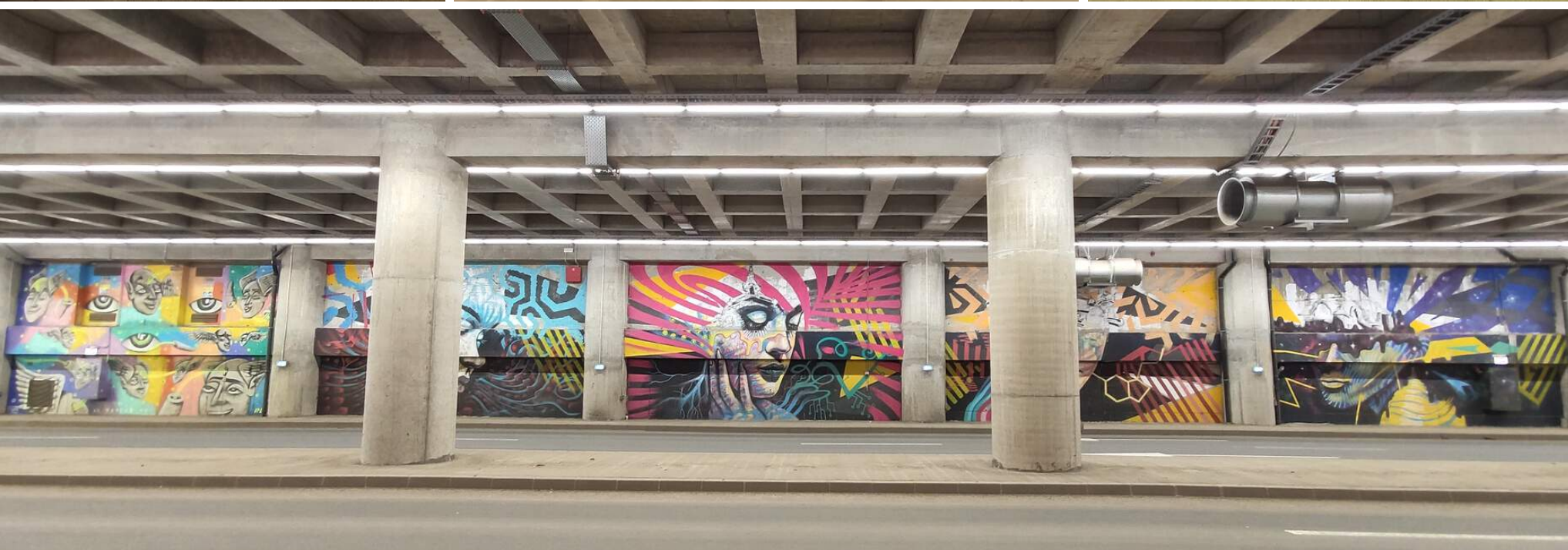
Începem din centru, cu **pictura murală** realizată pe o **clădire aproape de Piața Victoriei** (un perete al palatului Weiss, str. Sf. Ioan). În 2022, "fata care dansează", creată pentru a promova Festivalul Plai, a fost înlocuită de o altă fată, de data asta ca promo pentru Festivalul Codru. Să vedem ce alte picturi murale faine vor fi aici în anii următori :)

M-a surprins plăcut "insula" de artă urbană din **Complexul Studentesc**, această "Regie" a Timișoarei, care se află aproximativ în zona străzilor Cluj și FC Ripensia, mai spre pasajul Michelangelo.

Un alt pol organizat de artă urbană se găsește la **Iulius Town**, un mall cu spații verzi în jur, dar și un uriaș complex de birouri. Galeria cu picturi murale se află în pasajul subteran. Există câte un mic trotuar pe fiecare parte, deci le poți fotografia și analiza în voie.

😊 Dacă tot am adus vorba de mall-uri: în Timișoara sunt două mall-uri: Iulius Town și Shopping City.

O plimbare pe malul Begăi vine la pachet cu o mini-expoziție de desene murale, unele foarte simple (hai să zicem abstracte), altele impresionant de detaliate. Unele construcții industriale aflate în paragină au fost acoperite cu picturi murale reușite, care le înviorează aspectul cenușiu.

Zona industrială Solventul, pe malul Begăi

Pe malul Begăi

Liceul Grigore Moisil și clădirea Pasmatex sunt alte două clădiri unde poți vedea picturi uriașe, foarte faine, pe pereții exteriori.

Pe site-ul [Memoriile Cetății](#) găsești o colecție bogată de picturi murale și intervenții artistice în spațiul public, cu adrese și detalii.

Liceul "Grigore Moisil"

Restaurante, cafenele & co

! Înainte să mergi în oricare dintre locurile de mai jos, verifică programul, adresa și alte informații importante pe site-ul sau pagina de Facebook a locului respectiv.

Naru

Homemade

- **Homemade.** Loc confortabil și primitiv, tare fain decorat, unde aș sta cu orele fără să mă plictisesc. Au și o mică terasă interioară liniștită. Mâncarea e bună și destul de variată, pentru gusturi diverse.
- **El Maguey.** O porție delicioasă de Mexic în Timișoara. În acest mic restaurant mexican cu detalii vesele am mâncat bunătați aromate, ca tacos, burritos, quesadilla.
- **Riyo Wok & Sushi.** Un adevărat festin japonez, Riyo este locul unde mă simt ca în vacanță fără să plec din oraș. Decor superb, sushi delicios și, dacă stai la bar, poți să vezi cum se prepară bunătațile, cu pricepere, chiar sub ochii tăi.
- **Little Hanoi.** Restaurant cu specific vietnamez și atmosferă relaxantă, cu lampioane colorate în tavan.
- **Naru.** Deși în centru, aproape de dom, simt că acest mic restaurant cu terasă mă îmbie să încetinesc ritmul, să respir mai profund. Tot ce am mâncat aici a fost foarte bun. Îți recomand să faci rezervare înainte.
- **Bruck Cafe.** Situat într-una din clădirile simbol ale Timișoarei, Bruck Cafe aduce bun gust la propriu și la figurat, alături de o priveliște spre frumoasa Piața Unirii.
- **Biofresh.** Restaurant vegetarian și raw vegan, locul perfect dacă vrei să încerci preparate mai speciale, care să te surprindă.
- **GreenAware.** Bistro cu specific vegan și raw vegan. Deși nu are o locație centrală, merită o vizită dacă apreciezi preparatele creative fără carne.

Upside

Vedere de la Sky Rooftop

- **Vinto - Gastro Wine Bar.** Loc cochet pentru pasionații de vinuri, unde te poți bucura de o cină romantică, de relaxare și tihnă ca-n Italia.
- **Sky Rooftop Restaurant.** Unul dintre puținele restaurante la înălțime din Timișoara, de unde poți admira o panoramă asupra orașului.
- **Upside.** Se află în cadrul Hotelului Timișoara și este un loc elegant, cu preparate savuroase și combinații inspirate. De la fereastră se vede Piața Victoriei.
- **Sabres.** Restaurant specializat în pește și fructe de mare, cu terasă faină pe timp de vară.
- **Drunken Rat.** Umblă vorba că aici se mănâncă niște coaste spectaculos de bune. Dar nu numai; au în meniu și supe sau salate. E în Piața Unirii, lângă dom, așa că priveliștea e asigurată.
- **The Scotland Yard.** Se află într-o clădire superbă, cu tavan înalt. În meniu găsești multe preparate cu porc și pui, ciorbe și, în general, mâncăruri mai consistente.
- **Prospero.** Este un lanț de brutării-patiserii simpatic amenajate, cu pâine delicioasă cu maia în numeroase sortimente, prăjituri și produse de patiserie artizanală tare gustoase.
- **Garage Cafe.** O sursă bună pentru iubitorii de pâine, deserturi și cafea de calitate. Bun pentru brunch, dar și cafele târzii, aproape de Piața Unirii.
- **Reciproc.** Cafenea cu terasă, la Bastion - loc cozy, cu pereți de cărămidă și lumină discretă. Poți cumpăra și pentru acasă bunătăți fair trade sau locale: ciocolată, cafea, ceai, ulei, dulceață, miere, biscuiți, sucuri etc.
- **Fresh Kebab.** Eu merg aici pentru fresh durum, un fel de shaorma mult mai lejeră, fără cartofi prăjiți și sosuri grele.

Îmi plac ceaiurile, deci nu pot să nu remarc că în Timișoara **lipsesc ceainăriile** propriu-zise. Totuși, în multe cafenele și restaurante meniul de ceaiuri este destul de generos.

Cafeaua e clar la mare căutare și sunt o grămadă de locuri cu **cafea de specialitate**. Deși nu beau cafea, am zis totuși să las aici câteva nume de **cafenele**: Acas, Brewno, Coffeelize Botanic, Común cafe, Doppio, Narativ Specialty Coffee, Override Specialty Coffee, Stația de cafea. Dintre **lanțurile mai cunoscute**, vei găsi Starbucks, Tucano și Dallmayr.

Dallmayr

El Maguey

Riyo Wok & Sushi

Biofresh

Garage Cafe

Cărți, artă & bunătăți

Meta Spațiu

Ozz Vintage House

- **La două bufnițe.** Librărie independentă aproape de Piața Unirii, locul perfect unde să te pierzi în cărți și visare. Se organizează întâlniri cu scriitori, ateliere și alte evenimente faine.
- **Cartea de nisip.** Deși este situată în coasta Pieței Libertății, într-o zonă pietonală foarte circulată, această librărie are un interior liniștitor, unde poți să studiezi în tihnă cărțile. Cum intri, în camera din stânga, privește tavanul.
- **Cărturești Victoriei.** Librăriile Cărturești nu mai au nevoie de prezentare. E suficient să intri, să răsfoiești cărțile, să te uiți la frumusețile de pe rafturi și nici nu mai știi cum a trecut timpul.
- **Ozz Vintage House.** Magazin cu mici comori vintage, cu aer romantic, boem, numai bun de vânat obiecte frumoase, cadouri, accesorii.
- **Monoton.** Magazin cu produse ale unor designeri români: haine, bijuterii, papetărie, accesorii.
- **Less, zero waste shop.** “Magazin sustenabil care încurajează consumul conștient și minimizarea deșeurilor”. Găsești alimente, condimente, ceaiuri, săpunuri, creme, detergenți - toate vrac.
- **Timișoara la cutie.** Magazin online cu puzzle-uri, cărți poștale și clădiri din Timișoara, în miniatură, de construit 3D, pentru copii, dar și pentru adulți. Găsești unele produse și în librării.
- **Meta Spațiu/ MV Sci-Art Center.** Galerie de artă aflată într-o clădire superbă din campusul Universității Politehnica Timișoara.
- **Jecza Gallery.** Deși nu se află în „zona turistică”, această galerie de artă merită o vizită dacă ai o pasiune pentru artă și cultură. Recomand și o plimbare în Parcul Pădurice (Lidia), dacă ești în zonă.

Alergare & biciclete

Dacă vii în Timișoara și vrei să ieși la alergat, poți să faci asta foarte bine pe malul râului Bega și prin parcuri. La unele poduri poți trece prin pasajele de dedesubt, în timp ce la altele trebuie să traversezi pe deasupra, pe la trecerile de pietoni.

Competiții de alergare în Timișoara

- [Timișoara 21k](#)
- [Timotion](#)
- [S24H Ultra](#)
- [UVT Liberty](#)
- [Timișoara City Marathon](#)

Te poți aventura în alergare sau cu bicicleta pe **pista de biciclete România-Serbia**, spre Utvin, Sânmihaiu Român și Otelec. Ai vreo 30 km în linie aproape dreaptă până la graniță, pe un dig care merge paralel cu râul Bega.

Asfaltul nu e ideal, are crăpături în unele locuri, dar pentru alergat mi se pare ok (proba de 42km de la concursul Timișoara City Marathon chiar se desfășoară în mare parte pe această pistă).

Pistele de biciclete din Timișoara sunt, cel mai adesea, desenate pe trotuar. Din ce am observat, sunt destul de circulat, mai ales în sezonul cald și în centru, așa că atenție la bicicliști (sau la pietoni, dacă ești în șa).

Nu am închiriat niciodată o bicicletă în Timișoara, dar am văzut că sunt locuri de unde poți face asta, de exemplu prin sistemul [VeloTM](#).

Pe Bega se practică și caiac-canoe.

Utile

Toalete în Piața Unirii

- **Transport în comun.** Pentru program, stații și bilete, consultă stpt.ro. Poți plăti prin multe metode, inclusiv cu cardul (direct în mijloacele de transport) sau prin SMS. Metrou încă nu avem :D
- **Parcări.** Vezi panourile cu informații despre tarife și modalitatea de plată. Cu aplicația gratuită T-park poți să plătești ușor parcare în Timișoara, dar și în alte orașe.
- **Toalete.** În Piața Victoriei, Piața Unirii și Parcul Copiilor sunt toalete publice fixe, fără plată. Eu le-am găsit curate și cu hârtie și sper să se păstreze așa. Mai sunt toalete ecologice pe malul Begăi, dar nu m-aș risca dacă n-ar fi o urgență.
- **Patrimoniu și evenimente.** Pentru detalii arhitecturale și istorice, evenimente culturale și altele, recomand următoarele site-uri, de unde mă informez și eu:
 - Heritage of Timișoara - platformă cu o super-colecție de informații și fotografii cu clădirile orașului, structurate pe cartiere.
 - Spotlight heritage sau Patrimoniul sub reflectoare - proiect care spune poveștile orașului, ale comunităților și ale oamenilor. Există și o aplicație cu același nume.
 - Timișoara 2023 - Capitală Europeană a Culturii - site-ul oficial cu evenimente, expoziții, tururi ghidate și noutăți.
- **Locuri de văzut lângă Timișoara.** Dacă petreci mai mult timp în zonă, iată ce locuri mai poți vizita - găsești aici lista.

"Încă în renovare?!"

Unii spun că e inacceptabil ca, în anul în care e Capitală Europeană a Culturii, Timișoara să aibă încă multe clădiri istorice în renovare, acoperite cu bannere publicitare, șantiere în centru și case încă în ruină. Eu cred că din această stare de fapt deloc fericită putem lua totuși un mesaj foarte frumos:

E în regulă să lucrăm cu noi oricând ca să ne schimbăm în bine. Nu trebuie să așteptăm să vină sau să treacă o anumită vârstă, un eveniment sau o etapă din viață.

La fel ca un oraș în dezvoltare, ca să devenim mai buni e nevoie să săpăm șanțuri (uneori adânci), să dăm tencuiala jos și să renovăm. De-abia apoi dăm cu vopsea și punem brizbrizurile. Unora s-ar putea să nu le placă de noi când suntem în șantier sau în reparații. Orice am face, vor exista inevitabil critici. Și asta e normal. Dar până la urmă, cei care contează cu adevărat ne vor fi alături și când arătăm mai puțin prezentabil.

Suntem "work in progress" și nu ar trebui să ne fie rușine cu asta. Nici ca oraș, nici ca oameni.

Îți mulțumesc că ai răsfoit acest ghid și sper că ți-a fost de folos :)

Dacă ți-a plăcut, te încurajez să-i dai share pe rețelele sociale, ca să afle cât mai multă lume despre ce locuri faine sunt în Timișoara.

Vrei să-mi împărtășești impresiile tale sau ai chef să citești și alte materiale de acest fel? Uite unde mă găsești:

 www.zambetsisanatate.ro

 contact@zambetsisanatate.ro

 facebook.com/ZambetsiSanatate

 instagram.com/zambetsisanatate

